

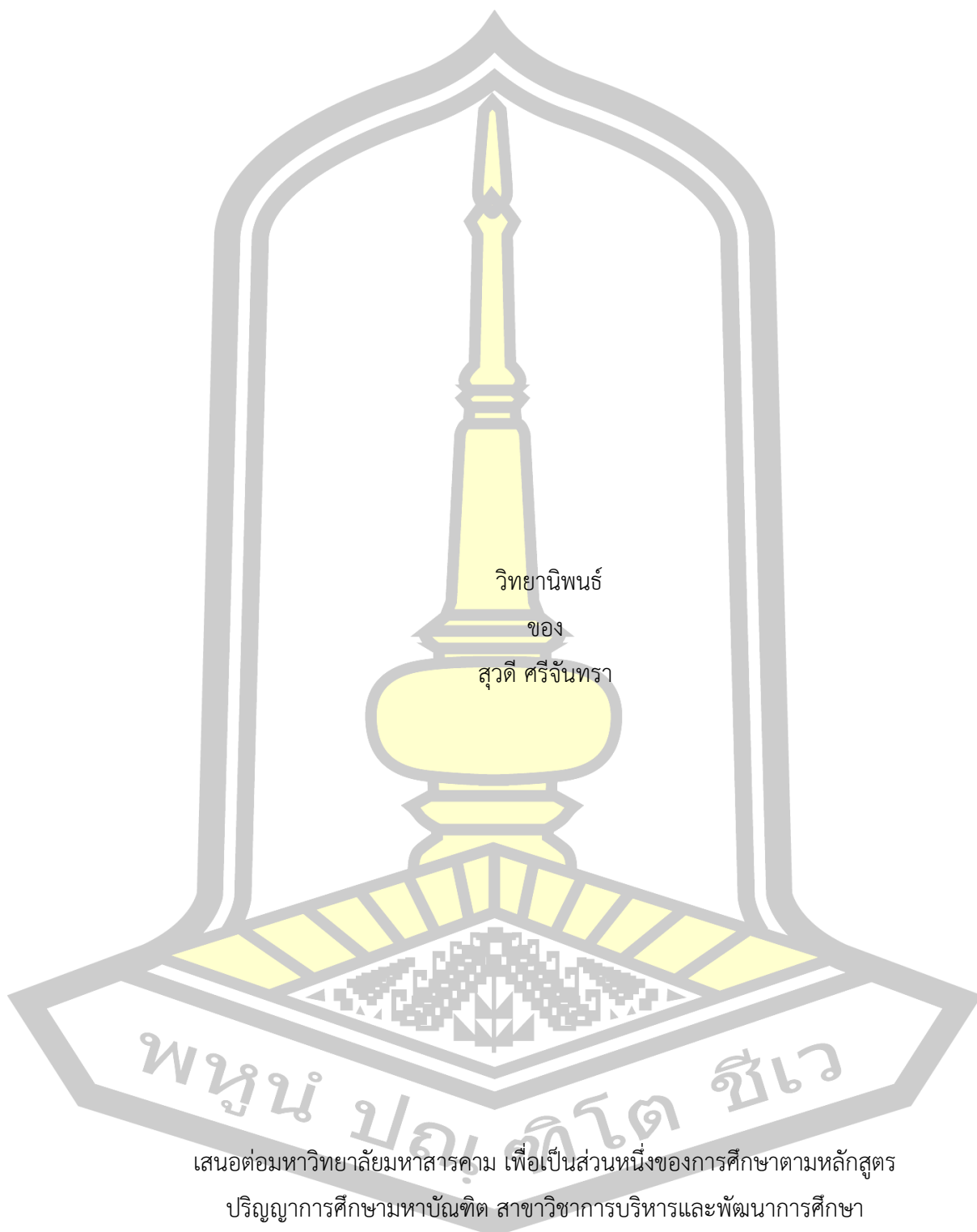
แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

วิทยานิพนธ์
ของ
สุดี ศรีจันทร์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
ธันวาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

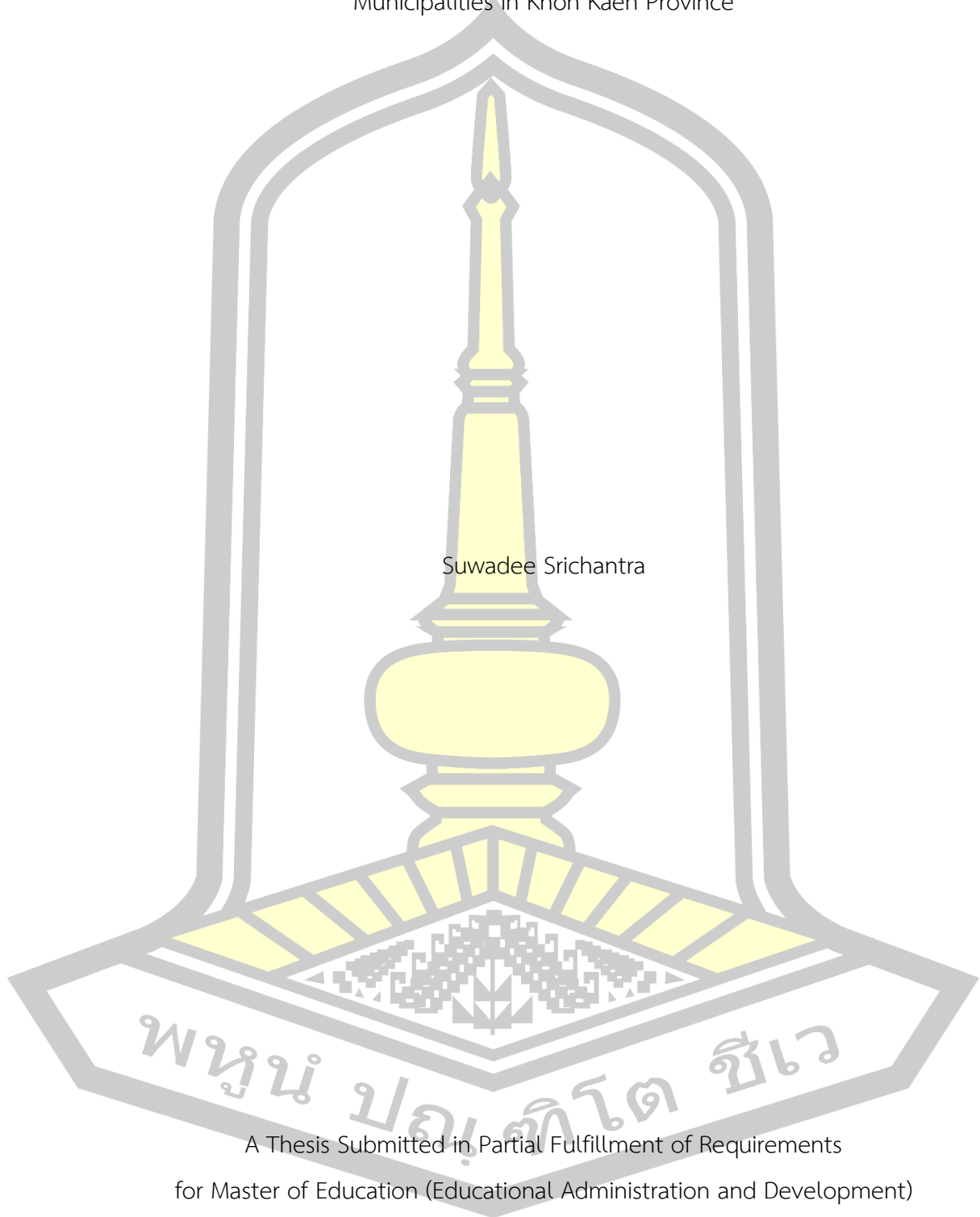

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ธันวาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Guidelines for the Administration of Child Development Centers under Subdistrict
Municipalities in Khon Kaen Province

Suwadee Srichantra

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

December 2024

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสุวดี ศรีจันทร์แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ชยากานต์ เรืองสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น		
ผู้วิจัย	สุวดี ศรีจันทร์ธา		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น 2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมจำนวน 285 คน ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางเคซีเมอร์แกน โดยสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิจำแนกตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดผลและประเมินผล และความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ลำดับที่ 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร ลำดับที่ 4 ด้านการนิเทศการศึกษา และลำดับที่ 5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล

ตำบลในจังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 5 ด้าน 26 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้
ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลใน
จังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก
ที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, แนวทาง, การพัฒนา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

TITLE	Guidelines for the Administration of Child Development Centers under Subdistrict Municipalities in Khon Kaen Province		
AUTHOR	Suwadee Srichantra		
ADVISORS	Assistant Professor Karn Ruangmontri , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2024

ABSTRACT

The objectives of this research are 1. 2. To develop academic management guidelines for early childhood development centers in Khon Kaen Province. The research is divided into two phases: Phase 1: Study the current conditions. The sample group includes executives, A total of 285 teachers and the Board of Directors of the Early Childhood Development Center determined the size of the sample by opening the KC Morgan table by sampling by district. The tools used in the research include a questionnaire Phase 2 to develop academic management guidelines for the Early Childhood Development Center by interviewing 3 administrators of the Early Childhood Development Center. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that:

1. The current condition of the academic management development guidelines for the Early Childhood Development Center affiliated to the sub-district municipality in Khon Kaen Province is generally at an average level, the area with the highest average value is research to improve the quality of education. The areas with the highest average values are measurement and evaluation and essential needs. Sorting the necessary needs in descending order, including 1st in the management of

learning experiences, 2nd in measurement and evaluation.

2. Guidelines for the development of academic management for early childhood development centers affiliated to sub-district municipalities in Khon Kaen province, a total of 5 aspects and 26 guidelines. The results of the evaluation of the suitability and feasibility of the academic management development guidelines for the Early Childhood Development Center affiliated to the Sub-district Municipality in Khon Kaen Province are generally at the highest level of appropriateness and the highest level of feasibility.

Keyword : Academic Administration, Early Childhood Development Center, Guidelines, Development, Local Government Organization

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ไปด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธรรนามวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะข้อคิด และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย เจ้าหน้าที่ศูนย์บัณฑิตฯ ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องเอกสารต่างๆ รุ่นพี่ เพื่อนนิสิตทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ รวมทั้งส่งเสริมกำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่มีความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลาย ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย คณะผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานและให้คำแนะนำในแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่สมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว ที่ได้ให้กำลังใจที่มีคุณค่าส่งผลเป็นพลังใจขับเคลื่อนในการทำวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น และคุณค่าของงานวิจัยครั้งนี้ขอมอบเป็นเป็นเครื่องบูชาเพื่อน้อมรำลึกถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

พูนุ ปรณ ทิโต ชีเว

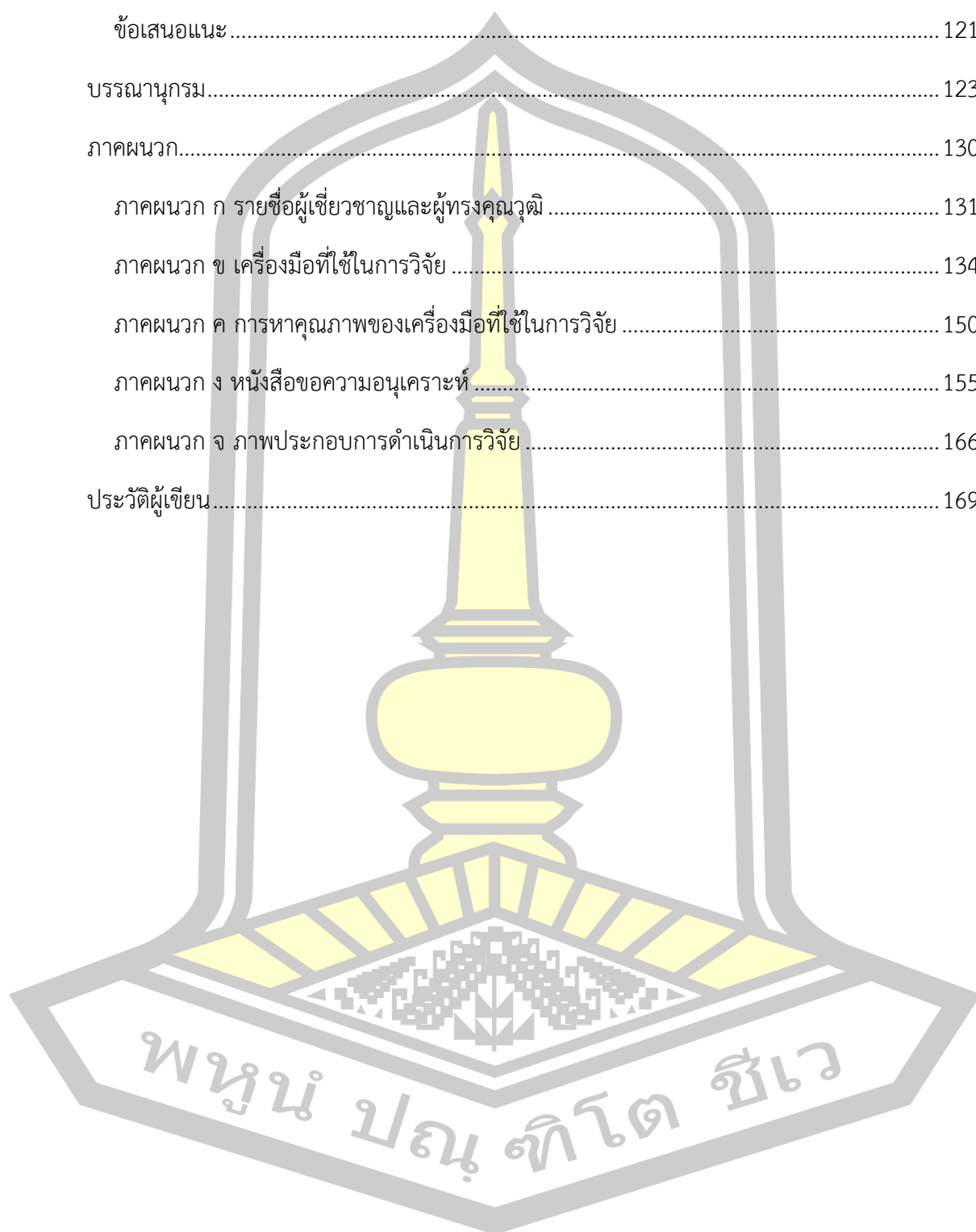
สุวดี ศรีจันทร์ธา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	10
การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	31
แนวทาง.....	63
บริบทท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
งานวิจัยในประเทศ.....	66

งานวิจัยต่างประเทศ.....	71
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	73
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของแนวทางการ บริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น	75
1. ขั้นตอนดำเนินการ	75
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	75
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	80
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบล ในจังหวัดขอนแก่น.....	81
1. ขั้นตอนดำเนินการ	81
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	83
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
4. การเก็บรวบรวม.....	84
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	84
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	115
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	115
สรุปผล	115

อภิปรายผล.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	121
บรรณานุกรม.....	123
ภาคผนวก.....	130
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	131
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	134
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	150
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	155
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย.....	166
ประวัติผู้เขียน.....	169

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	21
ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ.....	29
ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....	87
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์.....	89
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ด้านการพัฒนาหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	90
ตาราง 7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้.....	91
ตาราง 8 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	92
ตาราง 9 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการนิเทศการศึกษา	93
ตาราง 10 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการประเมินพัฒนาการ.....	94
ตาราง 11 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) โดยรวม.....	95
ตาราง 12 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	96
ตาราง 13 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	97
ตาราง 14 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	98
ตาราง 15 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) ด้านการนิเทศการศึกษา.....	99
ตาราง 16 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI _{modified}) ด้านการประเมินพัฒนาการ.....	100
ตาราง 17 ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	105
ตาราง 18 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวม.....	107

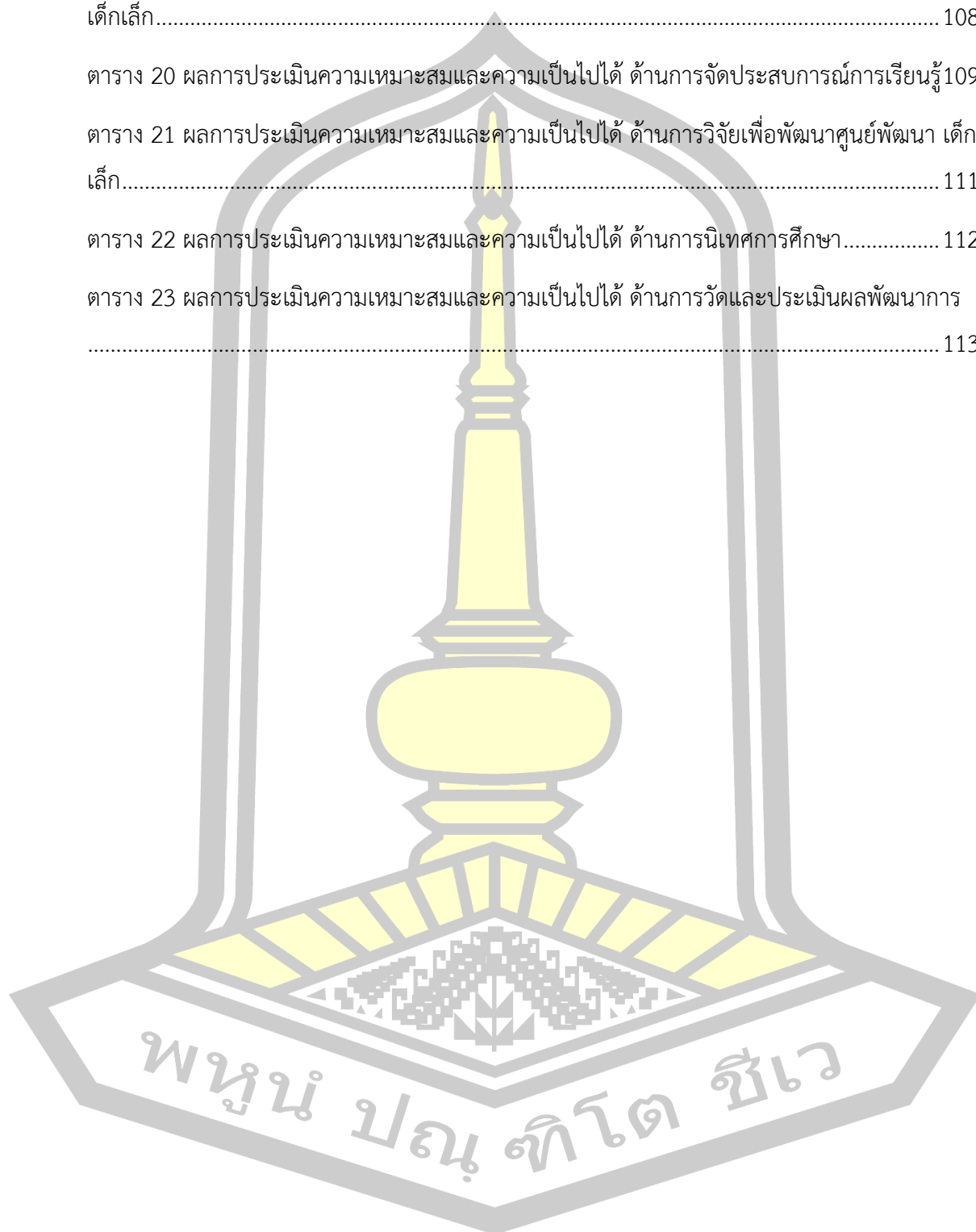
ตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก..... 108

ตาราง 20 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้..... 109

ตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็ก
เล็ก..... 111

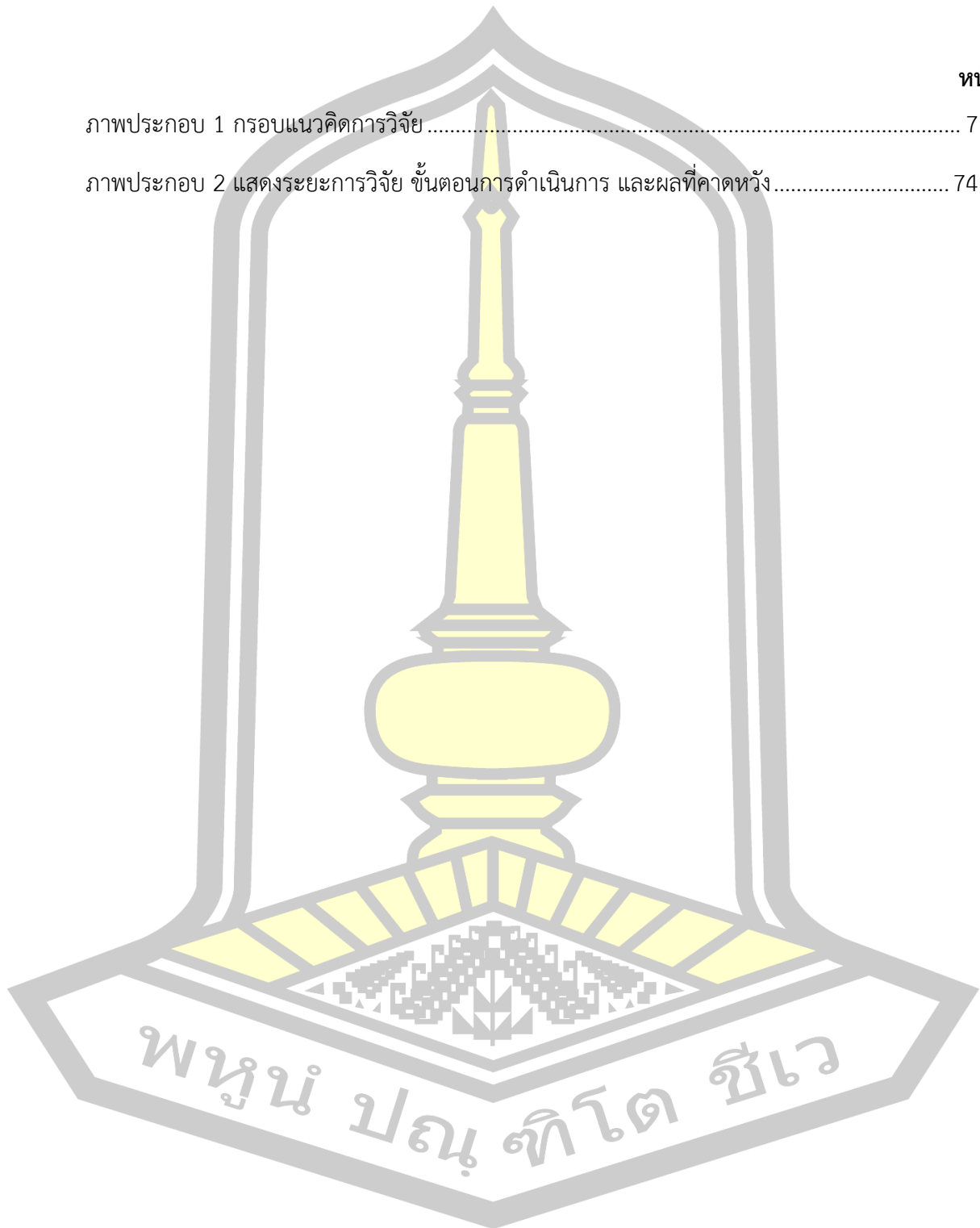
ตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการนิเทศการศึกษา..... 112

ตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ
..... 113

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 แสดงระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยไม่ทำให้ผู้อื่นและตนเองได้รับผลกระทบ จึงจำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เพื่อมุ่งสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล (แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น, 2566) ดังต่อไปนี้ จ. ด้านการศึกษา (1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (2) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา 54 วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ (3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันในระดับชาติ และระดับพื้นที่

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชนศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมา ใช้จัดการศึกษาดังนี้ องค์กรวิชาชีพ สถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562) (1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อ การศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่

สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระ ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดย การสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารการจัดการการศึกษา มีเป้าหมาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ข้อที่ 6.3 ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ ดังนั้นการขับเคลื่อนการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนโดยต้องสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานองค์กรภาคีต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาสู่การปฏิบัติ ซึ่งชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษาในเขตพื้นที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสถานศึกษา ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 18 กำหนดว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ (มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2559) (1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรก เริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น ฯลฯ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของ ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารงานด้านวิชาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในมาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรม ตามหลักสูตร การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็ก ได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้ 1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) 2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวม ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย 3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพ 4. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และ

วัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น 5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าการบริหารงานวิชาการยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ส่วนในงานวิชาการก็ยังคงขาดภาคปฏิบัติ หรือปฏิบัติแต่ยังไม่ตรงจุดมุ่งหมายของงานวิชาการ (กระทรวงมหาดไทย, 2547) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 22560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) คุณภาพของคนไทยแต่ละกลุ่มวัยเป็น ปัญหาสำคัญที่จะส่งผลต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต ทั้งเรื่องพัฒนาการและสติปัญญาตั้งแต่วัยเด็ก การขาดทักษะความรู้ความสามารถ กลุ่มเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 3-5 ปี ที่ต้องเริ่มพัฒนาทักษะการอยู่ในสังคม พบว่าเด็กส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานศึกษาเด็กปฐมวัยที่ยังมีปัญหาด้านคุณภาพและมาตรฐาน ส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและครูที่มีความแตกต่างด้านมาตรฐานและส่งผลต่อพัฒนาการที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงของเด็กปฐมวัย

ความสำคัญของแนวทางการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พัฒนาการ ของเด็กที่มีความสัมพันธ์ และพัฒนาต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมทุกด้าน สอดคล้องกับกับแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ที่สำคัญเกี่ยวกับ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก อย่างเป็นองค์รวมและการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ การทำงานของสมอง ซึ่งสมองหากได้รับการกระตุ้น จะมีความสามารถในการเรียนรู้ และจดจำได้มากขึ้น แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นและการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กในสิ่งแวดล้อม ที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีความหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้เด็กและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเป็นไทยและความหลากหลาย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

จากความเป็นมาและความสำคัญ ผู้วิจัยผู้ที่ได้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิผลอย่างยั่งยืนตลอดไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีคำถามการวิจัยเพื่อนำสู่การดำเนินการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลใน จังหวัดขอนแก่น ควรมีลักษณะอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลในจังหวัดขอนแก่น

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลในจังหวัดขอนแก่น เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น ผลการวิจัยจะมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ความจำเป็น ของการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น
2. ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลใน จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังนี้

- ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของ การบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น

1 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1,101 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 75 คน 2) ครู จำนวน 228 คน และ 3) คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 798 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 19 คน 2) ครู จำนวน 59 คน และ 3) คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 207 คน

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 แห่ง เพื่อศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย

1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

1.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

1.1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์ศรี อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ซึ่งมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ จากนักวิชาการ นำมาบูรณาการกำหนดเป็นกรอบเนื้อหา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. การประเมินพัฒนาการ
5. การนิเทศการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ และแสดงผลการวิเคราะห์ ขอบข่ายงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) สัจด์ อุทรานันท์ (2550) รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) สันติ บุญภิรมย์ (2552) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) สมาน อัสวภูมิ (2553) กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) กมล ภูประเสริฐ (2555) บุญชม ศรีสะอาด (2556) อุทัย บุญประเสริฐ (2557) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ซึ่งกำหนดขอบข่ายภาระงาน และแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 ด้าน รายละเอียดดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรการประเมินผล และการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ และ 5) การนิเทศการศึกษา

1.1 การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่นที่เกี่ยวกับ การศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น การร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

1.2 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การจัดประสบการณ์การเล่นและ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย การเน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความ ต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เด็กอยู่อาศัย การจัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้และผลผลิตซึ่งก็คือพัฒนาการ ของเด็ก การจัดการประเมินพัฒนาให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์ การให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

1.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การศึกษานโยบาย แผนงานที่มีหลักการเหตุผล มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และนักเรียน เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนางานวิชาการ การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.4 การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การกำหนดระเบียบการวัดและ ประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตร การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น การพัฒนาเครื่องมือใน การวัดและประเมินผล การจัดระบบสารสนเทศผลการเรียนเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งผลการประเมินจะเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจน ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

1.5 การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน การวางแผนและตัดสินใจประเด็นที่จะพัฒนา การดำเนินการตามแผนที่ กำหนด และการตรวจผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่ให้มี ประสิทธิภาพ

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

3. เด็กเล็ก หมายถึงเด็กอายุระหว่าง 2-5 ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

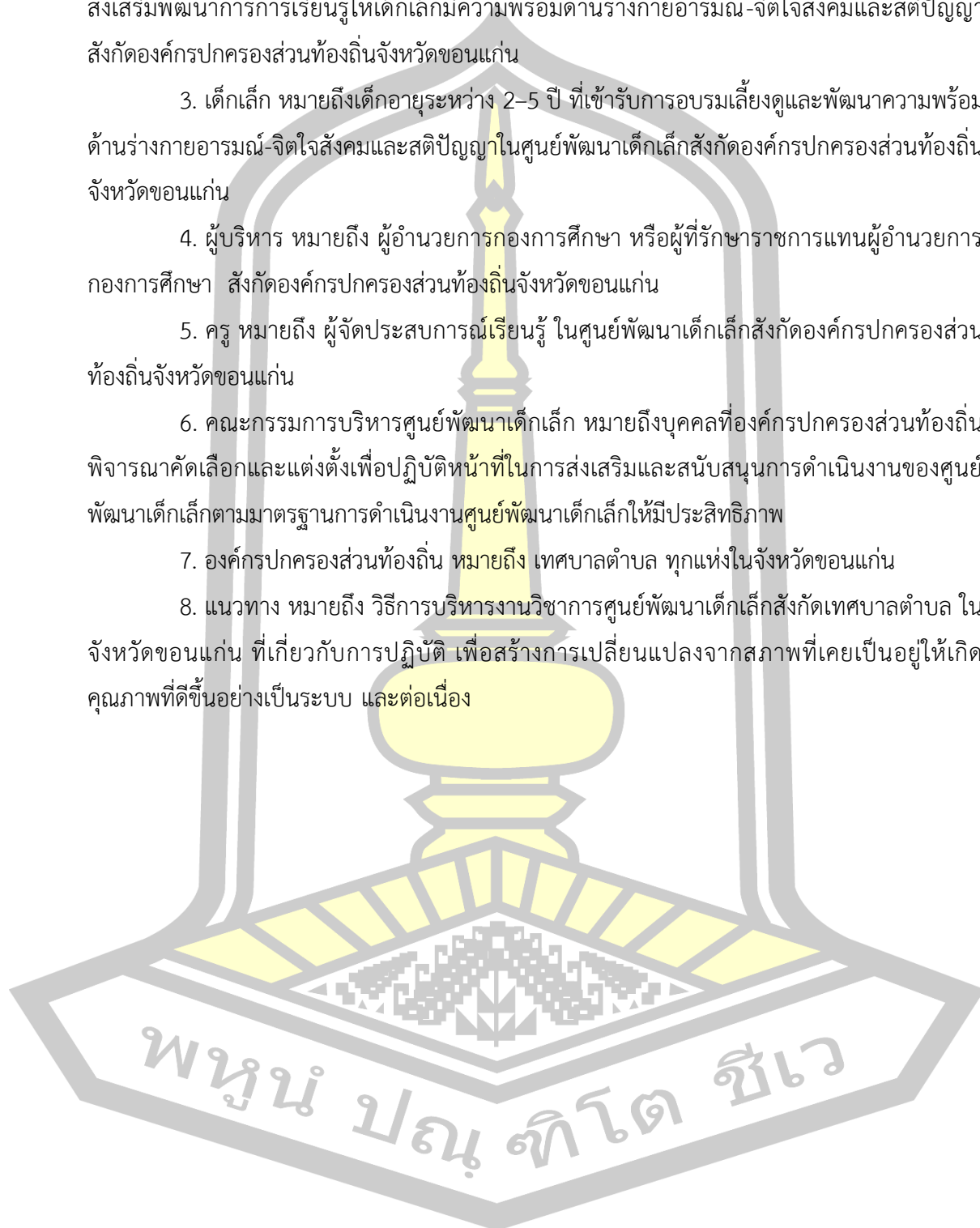
4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการกองการศึกษา หรือผู้ที่รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

5. ครู หมายถึง ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

6. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงบุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลตำบล ทุกแห่งในจังหวัดขอนแก่น

8. แนวทาง หมายถึง วิธีการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เคยเป็นอยู่ให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดหลักการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
2. การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวทาง
4. บริบทท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือในโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่งคือทำให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียนมีผู้บริหารหรือครูใหญ่เป็นผู้นำทางวิชาการมีการทำงานกับครูให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง “การบริหารวิชาการของสถานศึกษาที่แท้จริงนั้นมีความหมายและขอบเขตกว้างขวางมากกว่าตัวหลักสูตรและการสอนแต่จะมีหลักสูตรเป็นแกนกลางโดยเฉพาะในกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรจะเป็นตัวกำกับเนื้อหาความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์”

วัลลภ กันทรัพย์ (2541) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการนำความรู้ หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่มีผู้คิดค้นวิจัยและนำเสนอมาพิจารณาแล้วเสนอแนวปฏิบัติที่จะเป็นไปได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นจริงและแนวปฏิบัตินี้จะมีผลให้เกิดการปรับปรุง พัฒนางานที่ทำอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงขึ้น

รุจิร ภูสาระ และจันทรานี สงวนนาม (2545) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

หวน พิณรุพันธ์ (2549) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมถึงการนำหลักสูตรไปใช้ การทำแผนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การประเมินผลการวัดผลและการนิเทศการสอน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

จากการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารในสถานศึกษาหรือการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนตั้งแต่การกำหนดนโยบายการ วางแผน การพัฒนาหลักสูตร การใช้สื่อการสอน การประเมินผล การวัดผลและการนิเทศการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักการบริหารงานวิชาการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 วรรค 2 กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาที่จะสามารถรับผิดชอบดำเนินการตามขีดความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสอดคล้องกับกฎหมายกฎระเบียบประกาศหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะกระจายอำนาจ

3. ความเป็นเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา

4. ความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา

5. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่

6. มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษาโดยเน้นการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษาให้มากที่สุดเพื่อให้สถานศึกษานั้นมีความเข้มแข็งและความคล่องตัว

7. เพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา

8. เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ โดยตรง
ทัทสนี วงศ์ยีน (2557) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของงานวิชาการได้แก่การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและการจัดประเมินผลการเรียนการสอน

2. สถานศึกษาต้องมีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาทางวิชาการจะได้มีทิศทางพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน และไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3. สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. สถานศึกษาต้องมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้ปฏิบัติงาน

5. สถานศึกษาต้องมีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานทางวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงวางแผนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการประสานงานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน

7. สถานศึกษาต้องสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพคล่องตัวและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

กิติมา ปรีดีดิถ (2532) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก

2. การบริหารงานวิชาการมุ่งการร่วมมือกันทำงาน

3. ควรจะกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ

4. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ

5. ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ

6. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนคนอื่น

7. มีการให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน

8. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
9. ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ
10. ติดตามและประเมินผลงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงการได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุนนั้นคือนักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคันเรียนเกินเวลาและซ้ำเกินกำหนด

2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือนักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถทักษะคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การจัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก
2. การบริหารงานวิชาการมุ่งร่วมมือกันทำงาน
3. การมีเอกภาพในจุดมุ่งหมายจะทำให้ การดำเนินการสอดคล้องสัมพันธ์และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. ควรกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ
5. ควรส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
6. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการพัฒนางานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับงานวิชาการ
7. การมีวินัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการจะสามารถทำงานให้งานดำเนินไปได้ด้วยดี

8. ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการส่งเสริมคนอื่นมากกว่าการสอนคนอื่น
9. บุคลากรทุกคนต้องการขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
10. ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิชาการ
11. ให้ครูตั้งวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการสอนทุกวิชาที่รับผิดชอบ
12. การประสานงาน ความสามัคคีความมีมนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จของหน่วยงาน

3. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

พนัส หันนาคินทร์ (2524) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า “งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนเป็นชีวิตจิตใจของสถาบันที่เดิยวส่วนงานด้านอื่นๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ชีวิต สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น

ภิญโญ สาร (2526) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า “ความจริงผู้บริหารการศึกษาคือครูใหญ่ทุกคน ควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการโดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับงานวิชาการดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวาง

กาญจน์ เรื่องมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้นงานวิชาการเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้แบบเรียน งานการเรียนการสอนงาน สื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผลงานห้องสมุด การนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง

ทศนี วงศ์เย็น (2557) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า

1. ทำให้ผู้บริหารตระหนักเห็นความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา เพราะความสำเร็จของสถานศึกษาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. ทำให้ผู้บริหารและครูวางแผนพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. ทำให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
4. ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการพัฒนาการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

จากแนวคิดของนักการศึกษาผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานหลักการบริหารของสถานศึกษาคือ มุ่งให้การเรียนการสอนของสถานศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพมีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมที่สังคมต้องการ และตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้แล้วในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นจะประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานกิจกรรมการเรียนการสอน งานการนิเทศ การศึกษางานวัดผลประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาสถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ที่สถานศึกษา เป็นผู้กำหนด ดังนั้นการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงหมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพ การศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจขอสถานศึกษา

4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนคณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากนักวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ในงานด้านการบริหารงานวิชาการ มีขอบข่ายดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

อัญชลี โพธิ์ทอง และ สมศักดิ์ คงเที่ยง (2552: 243-244) กล่าวถึง ของเขตของงาน วิชาการซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเข้าใจขอบข่ายงานเพื่อจะได้ บริหารงานให้ครอบคลุมงานต่างๆ ได้ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา งานวิชาการมีขอบข่าย ดังต่อไปนี้

- 1) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2) งานการเรียนการสอน
- 3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 4) งานวัดและประเมินผล
- 5) งานห้องสมุด
- 6) งานนิเทศการศึกษา
- 7) งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
- 8) งานส่งเสริมการสอน
- 9) งานนิเทศการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553: 3-4) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานวิชาการ ประกอบด้วย

- 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงาน ดังนี้
 - 1.1) แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทิน การศึกษาความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน
 - 1.2) โครงการสอน เป็นการจ้ดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร
 - 1.3) บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน
- ในแต่ละคาบของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้าและยึดโครงสร้างการสอนเป็นหลัก

2) การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1) การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนแต่ละรายวิชา

2.2) การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน

2.3) การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของบุคลากรรวมถึงเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4) การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบหรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5) การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าทันกันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการความก้าวหน้าของสังคมธุรกิจอุตสาหกรรม

2.6) การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงานเป็นการให้นักเรียน นักศึกษา รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1) การขจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งเอื้อต่อการศึกษานักเรียน นักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2) การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3) การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4) การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2554) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการโรงเรียนไว้ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7. การนิเทศการศึกษา 8. การ

แนะแนวการศึกษา 9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถาน

กมล ภูประเสริฐ (2555) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1) การบริหารหลักสูตร คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี รายภาคเรียน ตามลำดับที่เหมาะสมกับชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง จึงมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากรสภาพการดำรงชีวิตและแก้ปัญหาต่างๆ โดยจำแนกตามชั้นปีและช่วงชั้น เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

2) การบริหารการเรียนการสอน คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้แล้วในการบริหารหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายความว่า ในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1) ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

2.2) ผู้เรียนได้สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความเหมาะสมแล้วนำมาสรุป

2.3) ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีเหตุผล

2.4) ผู้สอนปลูกฝังหรือเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทางด้านค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและเป็นคนที่สมบูรณ์ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องดำเนินการจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้แล้ว โดยให้ศึกษาเนื้อหาสาระควบคู่กับการปฏิบัติจริง

3) การบริหารการประเมินผลการเรียน คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อจะได้พิจารณาเตรียมการขั้นตอนต่อไปเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการและเครื่องมือ ตลอดจนจัดให้มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ และกำหนดวิธีการและระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนรวมถึงการควบคุมดูแล ส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่กำหนดไว้ และจัดทำหลักฐานการศึกษาตามแบบที่กำหนด

4) การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับหลักการนิเทศภายในที่มีเป้าหมายสู่มาตรฐานการศึกษาาร่วมกัน เกิดจากการร่วมกันคิดร่วมกันทำให้แต่ละคนเป็นทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้สถานศึกษานั้นๆ สามารถพึ่งตนเองได้ในทางวิชาการจัดให้มีการกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายในให้เป็นไปในลักษณะของกัลยาณมิตร ประกอบกับให้มีการควบคุมดูแล ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาาร่วมกันในการดำเนินงานนิเทศภายใน

5) การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาของบุคลากรร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปว่า บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในด้านใดบ้าง และในด้านใดบ้างที่จะต้องพึ่งพาคูคณาจารย์นอก จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบต่างๆ ในระยะเวลาที่เหมาะสมและต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีมาตรการควบคุมดูแลให้การดำเนินงานในด้านนี้เป็นไปตามแบบแผนที่ได้กำหนดไว้

6) การบริหารวิจัยและพัฒนา คือ การดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ และจัดให้มีการทำวิจัยในภาพรวมของสถานศึกษาอันเป็นผลมาจากการกำหนดประเด็นปัญหาาร่วมกัน ในขณะเดียวกันก็จัดให้มีมาตรฐานในการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการวิจัยตามที่กำหนด

7) การบริหารโครงการทางวิชาการอื่นๆ คือ โครงการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมทางวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น โครงการแข่งขันความสามารถของผู้เรียนในด้านต่างๆ เป็นต้น

8) การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ คือ การจัดทำข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการให้เป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมและแยกแยะแต่ละงานให้เหมาะสม จัดให้มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นไปตามที่กำหนด พร้อมทั้งจะนำข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาต่อไป

9) การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา คือ การประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพรวม ประกอบด้วยสามขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน การประเมินผลระหว่างการทำงาน และการประเมินผลหลังการทำงานในแต่ละขั้นตอน กำหนดวิธีและเครื่องมือในการประเมินผลในช่วงเวลาที่เหมาะสม

อุทัย บุญประเสริฐ (2557) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ว่าสถานศึกษาควรมีการดำเนินการ 6 ประการ คือ

- 1) การวางแผนงานวิชาการ
- 2) การบริหารงานวิชาการ

- 3) การจัดการเรียนการสอน
- 4) การพัฒนาส่งเสริมทางด้านวิชาการ
- 5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน
- 6) การประเมินผลงานวิชาการ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559: 37) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน
3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
6. ด้านการนิเทศการศึกษา
7. ด้านการวัดและประเมินผล
8. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนอย่าง

หลากหลาย)

9. ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร
10. ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ
11. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กล่าวถึงหลักสูตรปฐมวัย เพื่อเป็น
ทางการจัดการเรียนรู้ด้านวิชาการไว้ดังนี้

- 1) ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
- 2) วิสัยทัศน์ ภารกิจ หรือพันธกิจ เป้าหมาย
- 3) จุดหมาย
- 4) มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 5) การจัดเวลาเรียน
- 6) สารการเรียนรู้รายปี
- 7) การจัดประสบการณ์
- 8) การจัดสภาพแวดล้อม สื่อ และแหล่งเรียนรู้
- 9) การประเมินพัฒนาการ
- 10) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
- 11) การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับงานบริหารวิชาการ สามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ
 ขอบข่ายงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ดังตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

หน่วยงาน/บุคคล ขอบข่ายงานวิชาการ	กระทรวงศึกษาธิการ	ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์	กาญจน์ เรืองมนตรีและริชริช นามวรรณ	กมล ภูประเสริฐ	อุทัย บุญประเสริฐ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความถี่
	2550	2553	2554	2555	2557	2559	2560	
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓		✓	✓		✓	✓	5
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓		✓					2
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผล การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	✓		✓	✓		✓		4
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	✓		✓			✓		3
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	✓		✓				✓	3
7. การนิเทศการศึกษา	✓		✓	✓		✓		4
8. การแนะแนวการศึกษา	✓		✓					2
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	✓		✓			✓		3
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ ชุมชน	✓		✓					2
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น	✓		✓					2
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการ แก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓							1
13 งานการเรียนการสอน	✓				✓		✓	3

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กาญจน์ เรืองมนตรี และ ธรินธร นามวรรณ (2554) กมล ภู่งประเสริฐ (2555) อุทัย บุญประเสริฐ (2557) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ผู้วิจัยพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่ของความคิดเห็นของแหล่งข้อมูลที่สอดคล้องกันตั้งแต่ 4 ขึ้นไป และเพิ่ม การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาเด็ก โดยผู้วิจัยได้ใช้หลักสูตรปฐมวัยปี 2560 ในการทำวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้องค์ประกอบ ขอบข่ายงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยทั้งหมดจำนวน 5 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การวัดและประเมินผล และ 5) การนิเทศการศึกษา

1. การพัฒนาหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีจากนักวิชาการเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนลำดับดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์ (2551: 13) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมายครอบคลุมไปถึงการประเมินผลผลการสอนของครูผลการเรียนการสอนของนักเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่ขั้นตอนในการปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการพัฒนาและจะต้องพัฒนาให้เป็นระบบด้วย

สันติ บุญภิรมย์ (2552: 53) ได้กล่าวว่า ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร คือ ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูอาจารย์ได้ร่วมมือกัน เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและเกี่ยวข้องได้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

สมาน อัสวภูมิ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึงการสร้างหลักสูตรใหม่และการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็น กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสมเพื่อการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและ สถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษามุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียนและความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน เช่นการประเมินตัว หลักสูตร การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ กำหนดโปรแกรมการเรียน

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่นที่เกี่ยวข้อง การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ ปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น การร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน การตรวจสอบคุณภาพของ หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้

2. การจัดประสบการณ์เรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีจากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ให้ความหมายว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับเด็ก อายุ 3 -6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการ ผ่านการเล่น การลงมือกระทำจาก ประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลายเกิดความรู้ทักษะ คุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้าน ร่างกายอารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่อง และหลากหลาย
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สมองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เด็กอยู่อาศัย
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้และผลผลิตซึ่ง ก็คือพัฒนาการของเด็ก
4. จัดการประเมินพัฒนาให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการ จัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การจัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย การเน้นเด็กเป็นสำคัญสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เด็กอยู่อาศัย การจัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้และผลผลิตซึ่งก็คือพัฒนาการของเด็ก การจัดการประเมินพัฒนาให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ การให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีจากนักวิชาการเกี่ยวกับความหมาย การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนางานวิชาการ การวิจัยเพื่อคุณภาพการเรียนรู้ และการเผยแพร่ผลงานการวิจัยแก่ผู้เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเล็งเห็นประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทางและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอน สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น ควรให้ความช่วยเหลือดูแล สนับสนุนงบประมาณให้กำลังใจต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนแก่บุคลากรทางการศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ที่สนใจ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ(2552) กล่าวว่า การวิจัยคือ กระบวนการที่เป็นระบบน่าเชื่อถือ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่างๆ ที่คนสนใจ การวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นในกรณีที่ผู้สอน พบว่ากระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ที่กำลังดำเนินการอยู่มีปัญหา หรือมีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 31) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการหาเหตุผล ในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ
3. พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยระบบการวิจัย

4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อะไรและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จากแนวคิดและความหมายต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย การจัดการความรู้ แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา

บุญชม ศรีสะอาด (2556: 2) ได้ให้ความหมายของการวิจัย คือ การใช้ปัญญาของมนุษย์ ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ความรู้ความจริง เกิดความเข้าใจ ช่วยในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง พัฒนางานบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยมีลักษณะ ดังนี้ 1) เป็นกระบวนการที่มีระบบแบบแผน 2) มี จุดมุ่งหมายที่แน่นอนและชัดเจน 3) ดำเนินการศึกษาค้นคว้าอย่างรอบคอบ ไม่ลำเอียง 4) มีหลักการ เหตุผล และ 5) บันทึกและรายงานออกมาอย่างระมัดระวัง

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การศึกษานโยบายแผนงานที่มีหลักการเหตุผล มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและนักเรียน เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนางานวิชาการ การเผยแพร่ผลงานทาง วิชาการ และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การนิเทศการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีจากนักวิชาการเกี่ยวกับความหมาย ของการนิเทศการสอน ดังนี้

วีชรา เล่าเรียนดี (2550) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นกระบวนการ นิเทศการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครูและบุคลากรอื่นที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2550) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง การทำงานของผู้นิเทศ ผู้บริหารโรงเรียนกับคณะครูในการพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนด

สังัด อุทรานันท์ (2550) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาคือ กระบวนการ ทำงานของผู้นิเทศ ร่วมกับผู้บริหารในโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการ พัฒนาคุณภาพ การทำงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียน ของนักเรียน

กลิคแมน (Glickman) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่าเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักการ จัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครูรวมทั้ง การประเมินผลการเรียนการสอน

สรุปความหมายของการนิเทศได้ตั้งนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับการศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน การวางแผนและตัดสินใจ ประเด็นที่จะพัฒนา การดำเนินการตามแผนที่กำหนด และการตรวจผลการดำเนินงานตาม วัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

4. การวัดและประเมินผล

ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎีจากนักวิชาการเกี่ยวกับความหมายของการวัดผลและการประเมินผล ดังนี้

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนากุล (2545) ได้ให้ความหมายว่าการวัดและการประเมินผลและการเทียบโอนประสบการณ์ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนโดยการวัดและประเมินผลตามระดับชั้นเรียน ที่มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ การประเมินคุณภาพระดับสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ เป็นรายปีและช่วงชั้นนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้ได้มาตรฐานการเรียนรู้

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2546) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาได้ข้อมูลทางการเรียนมาพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น การวัดผลประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงต้องประเมินด้วยทางเลือกใหม่หรือประเมินตามสภาพจริงโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้ ผลการวัดและการประเมินแสดงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง และผู้เรียนนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้ให้ความหมายว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียนซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

ธีระ รุญเจริญ (2553) ได้นำเสนอเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ว่า การวัดประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถือเป็นหลักสำคัญของการประเมินผลตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. เน้นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลาและทุกสถานการณ์
2. ครูควรมีการศึกษาวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนรอบด้าน ดังนั้น จึงใช้วิธีการที่หลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เช่น ใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ เป็นต้น
3. ครูควรมีการกำหนดเครื่องมือในการประเมินเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการและเจตคติต่อการเรียนรู้
4. ครูควรนำแนวคิดการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้โดยครูต้อง เรียนรู้แนวทางการประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ดังนี้

1. กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
2. จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
3. วัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน
4. จัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
5. จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล
6. จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
7. ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการสอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
8. การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน และเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ไว้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและ วิเคราะห์ผลการเรียน

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การกำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตร การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตาม ระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การการประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น การพัฒนา เครื่องมือในการวัดและประเมินผล การจัดระบบสารสนเทศผลการเรียนเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน การเรียนรู้สะท้อนสมรรถนะสำคัญและณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งผลการประเมินจะเป็น ข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการ 5 องค์ประกอบ	องค์ประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
1. การพัฒนาหลักสูตร	<ol style="list-style-type: none"> 1.การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล 2. การร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 3.การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร 4.การนำหลักสูตรไปใช้
2. การจัดประสบการณ์เรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1.จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์ รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย 2.เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความ แตกต่างระหว่างบุคคลและตามสภาพแวดล้อมของสังคมที่เด็กอยู่ อาศัย 3.จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการ เรียนรู้และผลผลิตซึ่งก็คือพัฒนาการของเด็ก 4.จัดการประเมินพัฒนาให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็น ส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ 5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

ตาราง 2 (ต่อ)

ขอข่ายการบริหารงาน วิชาการ 5 องค์กรประกอบ	องค์กรประกอบที่นำมาผนวกรวมกัน
3.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1. ศึกษานโยบายแผนงานที่มีหลักการเหตุผล มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน 2. ส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและนักเรียน เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนางานวิชาการ 3. การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 4. นำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา
4. การนิเทศการสอน	1. ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียน การสอน 2.การวางแผนและตัดสินใจประเด็นที่จะพัฒนา 3.การดำเนินการตามแผนที่กำหนด 4.การตรวจผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
5. การวัดผลประเมินผล	1.การกำหนดระเบียบ 2.การจัดทำเอกสารหลักฐาน 3. การประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น 4.การพัฒนาเครื่องมือ 5. การจัดระบบสารสนเทศ

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ มี 5 องค์กรประกอบ 22 ตัวชี้วัด โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาแล้วให้เปลี่ยนชื่อขององค์กรประกอบให้เหมาะสมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	มี 4 ตัวชี้วัด
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	มี 5 ตัวชี้วัด
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	มี 4 ตัวชี้วัด
4. การประเมินพัฒนาการ	มี 4 ตัวชี้วัด
5. การนิเทศการศึกษา	มี 5 ตัวชี้วัด

การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 2. มาตรฐานด้านบุคลากร
 3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
 4. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
 5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน
 6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสถานศึกษาตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 18 กำหนดว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้ (1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยได้แก่ศูนย์เด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนาศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น ฯลฯ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการกฎหมายระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานและด้านการบริหารงบประมาณดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงาน

1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย

- 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง
- 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนตาม

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมการศาสนา จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์ที่แตกต่างและหลากหลาย ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองดังนี้

(1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่มท 0893.4/ว276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2554 เรื่องขออนุญาตแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถานดังนี้

(2.1) รูปแบบที่ 1 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมดได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและด้านวิชาการ เช่นเดียวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอน จากกรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2.2) รูปแบบที่ 2 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศาสนสถานร่วมกันบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านใด โดยให้ปฏิบัติตามขออนุญาตแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อน ระดับประถมศึกษาในศาสนสถานตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2554

(2.3) รูปแบบที่ 3 กรณีศาสนสถานเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดสรรเงินอุดหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ยกเว้นรายการอาหารเสริม (นม) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ปฏิบัติตามขออนุญาตแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว 276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2554

1.1.2 ด้านการจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการศูนย์ ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่มีความต้องการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ดังกล่าว โดยในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่จะเข้ารับการศึกษามากน้อยกว่า 20 คน (ยกเว้นแต่กรณีพื้นที่เสี่ยงหรือการคมนาคมไม่สะดวกแต่ต้องมีเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 15 คน)

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่เหมาะสมสำหรับจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการจัดตั้ง โดยอาจจะเป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างเอง หรืออาคารที่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อใช้เป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) จัดทำแผนดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้าน ได้แก่ แผนการสำรวจประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี แผนการรับนักเรียน และการจัดชั้นเรียน แผนการสรรหาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อทำหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร หรือภารโรง เป็นต้น (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีอัตราข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก หรือครู จะสรรหาได้เมื่อได้รับการจัดสรรอัตราหรือมีอัตราตำแหน่งนั้นๆ แล้ว) แผนการจัดตั้งงบประมาณ เช่น เงินเดือน/ค่าตอบแทน ค่าสวัสดิการค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

4) จัดทำโครงการและแผนดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

5) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6) ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ เช่น เปิดรับสมัครนักเรียน รับสมัครบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

7) รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเบื้องต้นให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ โดยส่งเอกสารการประชุมสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประกาศการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8) เมื่อเปิดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานการจัดการศึกษา จำนวนเด็กนักเรียน บุคลากร และงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนแจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

2 การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลเดิมที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการให้ย้าย/ รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการความคิดเห็นของชุมชน และมติที่ต้องการ

2) จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวันย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน

3) คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4) เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5) กรณีรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากศูนย์ที่ย้ายรวมที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รวมศูนย์แล้ว

6) รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่งเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชน มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศการย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนเด็ก และจำนวนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ย้ายรวม ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู หรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์นั้น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความคิดเห็นความต้องการของชุมชน และมติที่ต้องการ
- 2) จัดทำแผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษานั้น
- 3) นำผลการประชาคม แผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ เสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น
- 4) เมื่อสภาท้องถิ่นได้เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 5) รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ และประกาศการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.1.3 การจัดการศึกษาและการให้บริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลา การจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและการพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนี้

1. การรับสมัครเด็กเข้าศึกษา การกำหนดระยะเวลาการศึกษา และการเปิดและปิดภาคเรียน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศตามแนวทาง ดังนี้

1) การรับสมัครเด็กเข้าเรียนให้กำหนดระยะเวลาการรับสมัครเป็นปีการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ กรณีมีเหตุผลความจำเป็นต้องรับเด็กระหว่างภาคเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่รับเข้าระหว่างภาคเรียน

2) การรับเด็กเข้าเรียน กำหนดให้เด็กและผู้ปกครองต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือต้องย้ายเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นนั้น ก่อนเข้าเรียนไม่น้อยกว่า 30 วัน กรณีรับเด็กนอกเขตบริการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีเด็กที่มีเชื้อสัญชาติไทยต้องมีหนังสือรับรองหรือเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ตามกฎหมาย)

3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดภาคเรียนรวมกันแล้ว ไม่น้อยกว่า 200 วันทำการ (ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 100 วันทำการ) ดังนี้

ภาคเรียนที่1 เปิดภาคเรียนวันที่ 16 พฤษภาคมของปีการศึกษานั้น

ภาคเรียนที่2 เปิดภาคเรียนวันที่ 1 พฤศจิกายนของปีการศึกษานั้น

4) หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

5) กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดภาคเรียนเกินกว่า 200 วันทำการ จากที่กำหนดไว้ตามข้อ 3) สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

6) กรณีรับเด็กเข้าเรียนให้นับอายุเกิดถึงวันที่ 16 พฤษภาคม ของปีการศึกษานั้น

7) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต้องเหมาะสมกับระยะเวลาเรียนและพัฒนาการของเด็กโดยสามารถนำหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเพิ่มเติมให้ครบตามระยะเวลาเรียนที่กำหนด

8) กรณีเด็กย้ายเข้า ย้ายออก และจบการศึกษาให้จัดทำทะเบียนนักเรียนให้เป็นปัจจุบันและออกเป็นหนังสือรับรองจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก ได้แก่

1) อาหารว่าง

2) อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

3) อาหารเสริม (นม)

4) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก

5) การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข

6) บริการอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านงบประมาณ และความต้องการของชุมชนโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

4 การปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็กได้ไม่เกิน 15 วันทำการ หากเป็นเหตุพิเศษที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วันทำการ โดยให้ทำประกาศปิดเป็นหนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่ประกาศปิด

5 การปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างปิดภาคเรียน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียนต่อไป ดังนั้น ในระหว่างปิดภาคเรียน ให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ การจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ การเตรียมสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน และรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ต้นสังกัดทราบ

1.1.4 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีจำนวนคณะกรรมการฯ ไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ดังนี้

- 1) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา
- 2) ผู้แทนศาสนสถาน
- 3) ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) ผู้แทนชุมชน
- 5) ผู้แทนด้านสาธารณสุข
- 6) ผู้แทนผู้ประกอบการ
- 7) ผู้แทนสำนัก/กอง/ส่วน การศึกษา
- 8) ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
- 9) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสมและให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง มีผู้แทนครูผู้ดูแลเด็กหรือครู หรือผู้ดูแลเด็ก 1 คน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ โดยมีหน้าที่ดังนี้

(1) ดำเนินการประชุมคณะกรรมการฯ ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง หรือ ปีการศึกษาละไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง และรายงานผลการประชุมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

(2) กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่างๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(5) พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(6) พิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(7) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(8) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือ จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

1.2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 รายการ ดังนี้

1) เงินเดือน และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ค่าตอบแทน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินประกันสังคม สำหรับพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก

3) ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว)

4) ทุนการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็ก (กรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดสรรให้)

5) ค่าสวัสดิการสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้

6) อาหารเสริม (นม)

7) อาหารกลางวัน

โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบ Child development Center Information System (CCIS) ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อมูลหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และเด็กเล็ก ตามโปรแกรมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ระบบ CCIS) โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของปี พ.ศ. นั้น พร้อมทั้งตรวจสอบและยืนยันข้อมูลตามความเป็นจริง ตามแบบสำรวจและรายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดภายในระยะเวลาที่กำหนด

1.2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นสังกัดพิจารณา ดังนี้

1) แผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระยะ 3 ปี

2) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.3 งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

1.2.4 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก และวัสดุครุภัณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นปฏิบัติ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท.0893.2 / ว 801 ลงวันที่ 11 มีนาคม

2551 เรื่อง การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนของสถานศึกษา ระเบียบกฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

1.2.5 การเบิกจ่ายงบประมาณ

ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 1) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ. 2543
- 2) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548
- 3) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551
- 4) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553
- 5) ระเบียบ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ ต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพ ในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมาตรฐานด้านบุคลากร ประกอบด้วย

2.1 ด้านมาตรฐานตำแหน่ง

ปัจจุบันตำแหน่งของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ได้แก่

1) พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู

2) พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กโดยแต่ละตำแหน่งมีมาตรฐานตำแหน่งซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งดังนี้

1.1 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1.1.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2) ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

3) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

1.1.2 หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศพด.) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

1.1.3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1) รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) วางแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

3) จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล

4) จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผล การปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5) การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6) ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7) เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสาน เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

1.2 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลเรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ.2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ดังนี้

1.2.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1) มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2) มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ และได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

3) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ชี้แจงแสดงในการประกอบวิชาชีพครูตามที่ครูสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

1.2.2 หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2.3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- 1) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) อบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะตามวัย
- 3) ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)
- 4) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- 5) ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 6) ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 7) ความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- 8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2.4 การให้ได้รับเงินเดือน

ให้ได้รับเงินเดือนอันดับครูผู้ช่วย

1.3 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครู

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ.2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครู ดังนี้

1.3.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

- 1) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
- 2) ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยและหรือตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กและหรือตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. เทียบเท่า
- 3) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

2.1.3.2 หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียน การสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3.3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียน การสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์

3) ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา

4) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

5) ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

6) ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญา ท้องถิ่น

7) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อนำมา พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3.4 การให้ได้รับเงินเดือน

ให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.1 ผู้ดำรงตำแหน่งครูผู้ใดผ่านการประเมินวิทย ฐานะครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.2 คศ.3 คศ.4 หรือ คศ.5 ตามลำดับ

2.2 ด้านผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.2.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างยั่งยืน
- 2) สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัย คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตาม หลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 3) ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และการจัดกิจกรรม ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างความรักความอบอุ่นใน ครอบครัว ชุมชน
- 4) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 5) ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- 6) กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.2 ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ
- 2) จัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร การจัดหาสื่อ หนังสือ นิทาน วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก การปรับปรุงซ่อมแซมหรือการก่อสร้างอาคาร เรียน อาคารประกอบอื่นๆ การจัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ในศูนย์ และการบริหาร จัดการอย่างต่อเนื่อง

3) สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย/รวม ยุบเลิก และ ดำเนินงาน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4) จัดทำประกาศจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอผู้บริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม

5) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หน้าที่ความรับผิดชอบ ของบุคลากร และระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

6) ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7) แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8) จัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม

9) นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไป ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และ ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูก สุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพของเด็ก ให้ ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ ความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก การจัดสภาพแวดล้อม ที่ถูกสุขลักษณะ จะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลด ความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุขนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรม ที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร หรือการปรับปรุงอาคาร สถานที่ เพื่อจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2- 5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะ ตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ
4. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น
5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4 และมาตรา 18 จึงต้องใช้หลักสูตร การศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 มาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบท สังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้าง รากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาส พัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนด หลักการ ดังนี้

- 2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุก ประเภท
- 2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
- 2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

3. การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นหลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำขึ้น โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 เป็นแนวทางโดยการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคม ประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาโดยการศึกษจากภูมิสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน

การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแบ่งออกเป็น 11 ด้าน ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน
3. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
4. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
5. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
6. ด้านการนิเทศการศึกษา
7. ด้านการวัดและประเมินผล
8. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนอย่าง

หลากหลาย)

9. ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร
10. ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ
11. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 ระดับ

1. ระดับอายุ 2 ปี
2. ระดับอายุ 3 – 5 ปี

โดยหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน บริบทของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2) จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนด ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3) การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรองค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลักจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้น อย่างไร ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน บริบทของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) กำหนด ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย หรือ จุดมุ่งหมาย (มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์)

2) โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

2.1) สาระการเรียนรู้รายปี

2.2) ระยะเวลาเรียน

2.3) ประสบการณ์สำคัญ

2.4) การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก

3) การทำแผนการจัดประสบการณ์

4) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

5) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

6) การประเมินพัฒนาการเด็ก

7) การบริหารจัดการหลักสูตร

8) อื่นๆ

1.4.2 ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ 2 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะต้องทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร โดยมี หลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวันดังนี้

1.4.2.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- 1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
- 2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกิน 20 นาที
- 3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที
- 4) กิจกรรมมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

1.4.2.2 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน

1. สำหรับเด็กอายุ 2 ปีกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 2 ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันและการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย

2. สำหรับเด็กอายุ 3- 5 ปี

- 1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี
- 2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อมใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สี เทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว
- 3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเองรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่

นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำ กิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

5) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลองศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

6) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอด ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และ บุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่างๆ

1.4.3 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ในระดับเด็กเล็กนั้นไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ดังนั้นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้านบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4.3.1 จุดประสงค์ของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

- 1) เพื่อให้ครูผู้สอนวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรม การใช้สื่อ อุปกรณ์ และการวัดผล ประเมินผล ร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- 2) เพื่อให้ครูผู้สอนนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

1.4.3.2 การทำแผนการจัดประสบการณ์

การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างละเอียด จนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไรเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้นอกจากนี้ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ข้อมูลพัฒนาการเด็ก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 2) วิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดมุ่งหมาย) ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ของเด็กอายุ 2 – 5 ปี ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 – 5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาสาระการเรียนรู้
- 3) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรปฐมวัยส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญและส่วนที่เป็นสาระที่ควรเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจะต้องวิเคราะห์และเลือกนำมากำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์
- 4) กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องกำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งมีหลากหลาย รวมทั้งศึกษาแนวคิดจากนวัตกรรมการสอนแบบโครงงาน/โครงการ ที่ผู้สอนต้องใช้สอดแทรกลงในการจัดประสบการณ์ สำหรับรูปแบบที่นิยมใช้จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยคือ หน่วยการจัดประสบการณ์ ครูผู้สอนสามารถกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เป็นรายสัปดาห์ บางสัปดาห์อาจใช้หน่วยจัดประสบการณ์ตามความสนใจของเด็ก โดยพิจารณาข้อมูลหลักสูตรสถานศึกษา ตัวเด็ก สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ประกอบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นตามความเหมาะสม
- 5) จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในรูปแบบการบูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น สำหรับการจัดประสบการณ์แบบหน่วย ครูผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่อง โดยใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ 3 วิธี

(5.1) เด็กเป็นผู้กำหนด โดยครูสังเกตความสนใจของเด็ก และนำไปกำหนดเป็นหัวเรื่องในการจัดประสบการณ์

(5.2) ครูผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด โดยครูพิจารณาหัวเรื่องร่วมกับเด็กโดยเนื้อหาที่ครูพิจารณาแล้วว่าเป็นสาระที่เด็กควรเรียนรู้ แล้วนำไปกำหนดเป็นหัวเรื่องในการจัดประสบการณ์

(5.3) ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนด โดยครูพิจารณาเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เหมาะสมเพื่อมากำหนดเป็นหัวเรื่องในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น ความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ประเพณี ศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวันสำคัญของชาติ เป็นต้น

6) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ ครูผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้สอนนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่ครูผู้สอนรับผิดชอบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

(6.1) นำหน่วยการจัดประสบการณ์มากำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ เมื่อได้หน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ครูผู้สอนกำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นเป็นสาระที่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดในเนื้อหาให้ ทั้งนี้เพื่อประสงค์ให้สามารถยืดหยุ่นได้โดยง่ายสะดวกต่อการปรับให้เหมาะสมกับความสนใจและสิ่งแวดล้อมในชีวิตของเด็ก

(6.2) สังเกตหรือระดมความคิดจากเด็ก ครูผู้สอนจะสนทนากับเด็กเพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีประสบการณ์เดิมในหัวเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากทราบอะไรเพิ่มเติม และครูผู้สอนควรตรวจสอบหลักสูตรเพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ในหน่วยหรือหัวเรื่องนั้นๆ

(6.3) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ เมื่อได้ขอบข่ายสาระที่เด็กต้องการรู้และสาระที่ผู้สอนคิดว่าเด็กควรรู้เพิ่มแล้ว ครูผู้สอนต้องเขียนแผนการจัดประสบการณ์ โดยคำนึงถึงมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ในเด็กแต่ละกลุ่มอายุที่ผู้สอนรับผิดชอบประสบการณ์สำคัญที่คาดว่าจะเกิด สื่อ กิจกรรม และการประเมิน

1.4.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้

สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนการสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจได้ง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็วพลิดพลิน เกิดการเรียนรู้และการค้นพบด้วยตนเอง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามแนวทางการจัดหาและคัดเลือกสื่อ ตามแนวปฏิบัติตามหนังสือ

กระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.2/ว 801 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2551 เรื่อง การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนแนวทางการดำเนินการใช้สื่อ

- 1) ใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อธรรมชาติ และสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) ใช้สื่อจากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่อย่างหลากหลาย ทั้งที่บ้าน ศูนย์ฯ ชุมชน
- 3) ใช้สื่อที่คำนึงถึงความปลอดภัยต่อตัวเด็ก
- 4) ใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยบูรณาการผ่านการเล่น และเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า

- 5) ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์

- 6) บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สู่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

- 7) เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ซีดีรอม วีดีทัศน์

- 8) ปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยร่วมจัดหาสื่อ

1.4.5 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนด ในหลักสูตรหรือสังคมาคาดหวัง ซึ่งดำเนินการโดยครูผู้ดูแลเด็กหรือดำเนินการร่วมกับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ภาคเรียนละ 1 เรื่อง และวิจัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (วิจัย 5 บท) ปีละ 1 เรื่อง

1.4.6 ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ครอบคลุมถึงการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา ทางวิชาการเพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสอดคล้องกับหลักสูตรฯ การใช้วิธีการนิเทศสามารถทำได้หลากหลาย ทั้งนี้ต้องปฏิบัติสม่ำเสมอและเป็นระบบ โดยยึดหลักดังนี้

ภายนอก

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน
2. มีแผนปฏิบัติการและปฏิทินการนิเทศเพื่อรองรับการนิเทศทั้งภายในและภายนอก
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
4. มีการกำหนดประเด็นและเครื่องมือการนิเทศ
5. มีการรายงานผลการนิเทศ
6. นำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

หมายเหตุ รูปแบบการนิเทศใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย เช่น แบบกัลยาณมิตรฯ

1.4.7 ด้านการวัดและประเมินผล

ให้ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคอยดูแลควบคุมการดำเนินการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะๆ รวมทั้งการตรวจสอบการจัดทำสมุดประจำชั้นและสมุดประจำตัวนักเรียนให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันการประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 2-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นการประเมินอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

- 1) ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
- 2) ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- 3) สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- 4) ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็น

หลักฐาน

5) ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆด้าน ไม่ควรใช้วิธีการทดสอบ

- 6) ประเมินตามสมรรถนะ ดังนี้
 - 6.1) ส่วนหลัก 1 การเคลื่อนไหวและสุขภาวะทางกาย
 - 6.2) ส่วนหลัก 2 พัฒนาการด้านสังคม
 - 6.3) ส่วนหลัก 3 พัฒนาการด้านอารมณ์
 - 6.4) ส่วนหลัก 4 พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา
 - 6.5) ส่วนหลัก 5 พัฒนาการด้านภาษา
 - 6.6) ส่วนหลัก 6 พัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - 6.7) ส่วนหลัก 7 พัฒนาการสร้างสรรค์

หมายเหตุ แบบประเมินตามสมรรถนะ

7) ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 2-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

1.4.8 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ /โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนอย่างหลากหลาย)

1. กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันปีใหม่ วันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ

2. โครงการต่างๆ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. เน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

3.1 ค่านิยมหลัก 12 ประการ

3.2 ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

3.4 ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย

3.5 ความรู้ทักษะอาชีพ / ทักษะชีวิต

3.6 ความรู้ทักษะการสื่อสาร

3.7 ความรู้ทักษะกระบวนการคิด

3.8 ความรู้ทักษะเทคโนโลยี

1.4.9. ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร

การประเมินและการใช้หลักสูตร มีแนวปฏิบัติดังนี้

1. จัดให้มีการประเมิน วิจัยและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปีละ 1 ครั้ง

2. นำผลการประเมินมาวางแผนการพัฒนา

1.4.10. ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ

การดำเนินงานโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพใช้แนวทางการดำเนินงานโภชนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมอนามัย ซึ่งงานโภชนาการที่สำคัญมี 2 ส่วนคือ การจัดอาหารสำหรับเด็กเล็ก และการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารตามวัยที่เหมาะสมและเพียงพอ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กเป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารครบ 5 หมู่ รวมทั้งน้ำดื่มสะอาด และสารอาหารที่จำเป็น

1.4.11 ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษา ตัวชี้วัด และเกณฑ์ประเมินในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของชุมชนโดยมีขั้นตอน การดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ดังนี้

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษา
- 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษาดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็ก

ปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

1.5.1. ด้านวิชาการ

1.5.1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.1.2 การมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชน

1.5.1.3 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.1.4 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

1.5.2. ด้านอาคารสถานที่

1.5.2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

1.5.2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.3. ด้านงบประมาณ

1.5.3.1 ร่วมระดมทรัพยากรและสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่นๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.3.2 ร่วมพิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯตามหลักวิชาการและแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.4. ด้านบุคลากร

1.5.4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ และดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.4.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.5.5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เช่น

- 1) จัดกิจกรรมปฐมวัย ประชุมผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้าน
- 2) จัดทำสารสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับผู้ปกครอง
- 3) จัดทำป้ายนิเทศและมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง
- 4) จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก
- 5) ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประเพณี และโอกาสต่าง ๆ ของท้องถิ่น
- 6) เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ ฯลฯ

1.5.6. การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

นอกเหนือจากการให้ การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริม พัฒนาการเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่นๆ แก่ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นได้ ดังนี้

- 1) ด้านอาคารสถานที่
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ครอบครัวชุมชน หรือประชาชนภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่างๆ หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน
- 2) ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ เพื่อประโยชน์ของครอบครัว ชุมชน หรือประชาชน
- 3) ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัยให้กับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้า ศึกษา ต่างๆ
- 4) ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการแก่ครอบครัว ประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่น โดยให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย
- 5) ด้านการให้บริการสาธารณะ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการให้บริการสาธารณะแก่ชุมชน หรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

1.5.7. การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากครอบครัว ชุมชน และภาคส่วนของสังคม

1) การสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่างๆ ครอบครัว ชุมชน และภาคส่วนของสังคมสามารถให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านวัสดุ

ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น

2) บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ รวมทั้งการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่างๆ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3) ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคลากร และเด็กเล็ก หรือร่วมเป็นครูท้องถิ่นในการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือผู้มีความรู้จากหน่วยงานต่างๆ มาถ่ายทอดความรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4) ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสนับสนุนการจัดประสบการณ์เรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริงในแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และภาคส่วนต่างๆ

5) ให้ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย พัฒนาครู และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกภาคส่วน ได้แก่ ครอบครัว ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้หลายกิจกรรม เช่น

1) ร่วมระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3) ร่วมตรวจสอบ ร่วมประเมินศูนย์ฯ ร่วมแก้ไข เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก

โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบ แนวทาง วิธีดำเนินการ การเสริมสร้าง ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยถือปฏิบัติตามแนวทาง หรือระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้

แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.6.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 2) เพื่อจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
- 3) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเครือข่ายต่างๆ ในระดับพื้นที่
- 4) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.6.2 แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทาง การดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง และหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย/สมาคม/ชมรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม การอบรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอก และทุกภาคส่วน เพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ
- 3) จัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่าย/สมาคม/ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

4) สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ในการดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการของทางราชการ

5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และองค์กรให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้

6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเป็นศูนย์ ต้นแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือร่วมกับกับศูนย์พัฒนา เด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สรุปได้ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและ สติปัญญาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เด็กเล็กหมายถึงเด็กอายุระหว่าง2-5ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนา ความพร้อมด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

3. คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึงบุคคลที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและเมืองพัทยา

5. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและ การบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร งาน การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา

6. ครู หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนการส่งเสริมการเรียนรู้การพัฒนาผู้เรียนปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองบุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

7. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทาง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางจากหนังสือ เอกสาร จากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของแนวทาง

ได้มีหน่วยงาน และนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแนวทาง ดังนี้

Good (1973) ได้ให้ความหมายของแนวทางไว้ว่า หมายถึง แบบอย่างของสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการทำซ้ำเป็นแบบอย่างเพื่อการที่จะเลียนแบบ เป็นหลักการหรือแนวคิดและเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความหมายซึ่งสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน

สนธยา พลศรี (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

เปลื้อง ณ นคร (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่ควรทำ

จากการศึกษาความหมายของแนวทาง ดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง วิธีการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่เคยเป็นอยู่ให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

บริบทท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

ที่ตั้งและพื้นที่

จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 - 17 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 - 103 องศาตะวันออก ซึ่งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร 445 กิโลเมตร มีพื้นที่ 10,885.99 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 6.8 ล้านไร่ ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบ มีลักษณะสูงต่ำสลับเป็นลูกคลื่นลาดเทไปทางทิศตะวันออกและทิศใต้ มีที่ราบลุ่มแถบลุ่มน้ำชีและลุ่มน้ำพอง พื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 100 - 200 เมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ	- ติดกับจังหวัดอุดรธานี เลย และหนองบัวลำภู
ทิศใต้	- ติดกับจังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	- ติดกับจังหวัดกาฬสินธุ์ และมหาสารคาม
ทิศตะวันตก	- ติดกับจังหวัดชัยภูมิ และเพชรบูรณ์

การปกครอง

อำเภอ - จำนวน 26 อำเภอ 198 ตำบล 2,331 หมู่บ้าน และ 389 ชุมชน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - จำนวน 225 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เทศบาล จำนวน 75 แห่ง (เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 6 แห่ง และเทศบาลตำบล จำนวน 68 แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 149 แห่ง
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่มีบทบาทภารกิจ สำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่และโครงสร้างส่วนราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไปตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2545

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. พัฒนาสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง
2. ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ระดับชาติ ระดับจังหวัด และตอบสนองความต้องการของประชาชน ภายใต้กระบวนการ มีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย

3. พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้
เป็นไปตามหลักคุณธรรมและเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทำงาน
อย่างมืออาชีพ

4. พัฒนาระบบการบริหารงบประมาณและการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มี
ประสิทธิภาพและสามารถพึ่งตนเองได้

5. พัฒนาระบบกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นและสนับสนุนผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. ส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ไปสู่
เป้าหมายหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและส่งเสริม กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ในท้องถิ่นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

7. ส่งเสริมและพัฒนาการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มี
คุณภาพและมาตรฐาน

8. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

1. ดำเนินการพัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดทำประสานและบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่นและวาง
ระบบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

3. ดำเนินการจัดทำ แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ และกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์
การปกครองส่วนท้องถิ่น

4. กำหนดแนวทางและจัดทำมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

5. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานด้านการเงิน การคลัง
การงบประมาณ การพัสดุการจัดเก็บรายได้ และการประกอบกิจการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น รวมทั้งวางระบบตรวจสอบระบบการเงิน การบัญชี และการพัสดุขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น

6. ส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการบริการสาธารณะและการศึกษาในอำนาจ
หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. กำหนดแนวทาง วางระบบ และสร้างตัวชี้วัดเพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนกำกับดูแลให้เป็นไปตามมาตรฐาน

8. ส่งเสริมภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. พัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของกรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นางสาวสุนีย์ เรียนชัย (2559) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัจจัยที่ส่งผลและแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ ประชากรผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงผลการศึกษาพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงของโดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปรับปรุง คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนด้านหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงของใน ด้านหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียนและด้านการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยแรกที่ส่งผลคือ ด้านบุคลากร และรองลงมาตามลำดับคือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการและงบประมาณ 3. แนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงของในด้านหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียนและด้านการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรยกระดับความรู้โดยจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเฉพาะด้านที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และจัดทำระบบการบริหารจัดการให้มีระบบที่ชัดเจนโดยใช้ระบบคุณภาพวงจรมี (PDCA) เข้ามาช่วยเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานวิชาการ และพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับมาก ปัญหาการบริหารงานวิชาการใน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อยู่ในระดับน้อย (3) ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้เสนอกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยใช้หลักการบริหารตามวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับคณะครูผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น ส่งเสริมให้มีการสอนโดยใช้เทคนิคใหม่ๆ 3) ด้านการวัดผล และประเมินผล เช่น ส่งเสริมให้พัฒนาเครื่องมือในการวัดผลให้แก่บุคลากร 4) ด้านการนิเทศการศึกษา เช่น พัฒนาระบบกระบวนการนิเทศภายในของงานวิชาการ 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เช่น พัฒนาบุคลากรจัดอบรมในด้านการสร้างสื่อเทคโนโลยี 6) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ เช่น มีการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงงานวิชาการอย่างเป็นระบบ 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น ระดมทุนสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 8) ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายใน เช่น สนับสนุนให้มีแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน

เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 160 คน และครู 315 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน ในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก และแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ประกอบด้วย องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการทั้ง 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ 5) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา 6) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา 8) การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดที่ได้จากการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยใช้หลักการบริหารงานแบบ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อน เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ใช้เป็นวิธีการในการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อนำไปปฏิบัติ ให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ดีขึ้น

พนม วิลัยหล้า (2560) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการ บริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 461 คน และผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ ผู้บริหารของโรงเรียน 6

โรงเรียน ที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยปรากฏเป็นดังนี้ 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3) จากการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ปรากฏผลเป็นดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกันมีสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 คือส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวางแผนงานด้านวิชาการให้ครอบคลุมการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครู ผู้บริหารมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การนิเทศภายในโดยผู้บริหารและคณะครูอย่างสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกอย่างเพียงพอและมีแผนงานการดำเนินโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ลภัสตา นราพงษ์ (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานและ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ (Best Practice) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (2) ด้านบุคลากร (3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งทั้ง 5 ด้าน เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้

อย่างมีความสุข ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ธนศพล อินทร์จันทร์ (2563) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ พ.ศ. 2562 บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาและแนวทางการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติ พ.ศ. 2562 ประชากรคือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 19,192 ศูนย์ กลุ่มตัวอย่างคือศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก 377 ศูนย์ การสุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดกลุ่มโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ข้อมูลศูนย์ละ 3 คน ได้แก่ นักวิชาการหรือผู้ช่วย 1 คน หัวหน้าศูนย์หรือรักษาการ 1 คน ครูผู้ดูแลเด็กหรือผู้ช่วย 1 คน รวมทั้งสิ้น 1,131 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$, $S.D.=0.97$) และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.58$, $S.D.=0.98$) 2. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตราฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้แก่ 2.1 ด้าน การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ควรมีการจัดงบประมาณ พัฒนาอาคารสถานที่ จัดอัตรากำลังครู 2.2 ครู/ผู้ดูแลเด็ก จัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้เพียงพอ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การนิเทศ 2.3 คุณภาพเด็ก ส่งเสริมการดูแลสุขภาพ กล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการคิด การใช้ภาษา

ธนภฤต หัตถ์รัตน (2564) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบของการ บริหารงาน วิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) สร้างรูปแบบการ บริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ประเมิน รูปแบบการ บริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นงานวิจัยแบบ ผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบ และ แบบประเมินรูปแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน และจาก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จำนวน 18 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ เฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ประกอบด้วย ต้นทุนและศักยภาพ เครื่องช่วยและชุมชน สื่อ นวัตกรรมการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร ปฏิบัติตามแผนหลักสูตร และการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การปรับปรุง และพัฒนา การบูรณาการ 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐานและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมบริบทสถานศึกษา ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลย้อนกลับ ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ โดยรูปแบบ มีความเหมาะสม และคู่มือรูปแบบฯ มีความเหมาะสมในระดับมาก 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในประเด็นความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

สุจรรยา คำไล, ชวนคิด มะเสนะ และไพฑูมิ ลังกา (2565) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 วิธีดำเนินการองค์ประกอบที่ 4 แนวทางการประเมิน และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า 1) งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานหลักของโรงเรียน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจะดีขึ้นมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ เพราะเป็นงานที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีอยู่หลายงาน เช่น (1) งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน (4) งานพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (5) งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และงานนิเทศการศึกษา 2) สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก 3) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยและ 4) แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้กระบวนการ PDCA

งานวิจัยต่างประเทศ

Kirby และ DiPaola (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาโดยการมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งแต่ละโรงเรียนได้รับความสนับสนุนจากชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอน จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการโดยให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการช่วยส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นและสูงขึ้น

Buford (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนระดับอนุบาล โดยศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียน 219 คน จากสมาคม ผู้ปกครองที่เมืองเอ็ดปอนด์ มลรัฐโอคลาโฮมา ผลการวิจัยพบว่า 1 เด็กก่อนวัยเรียน จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาโปรแกรมการเรียน 2. การสอนในชั้นอนุบาลควรเป็นการพัฒนาการ ทางอารมณ์จิตวิทยาเด็ก และพัฒนาการทางด้านร่างกายตามลำดับ 3. ควรจัดกิจกรรมที่ ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มาก

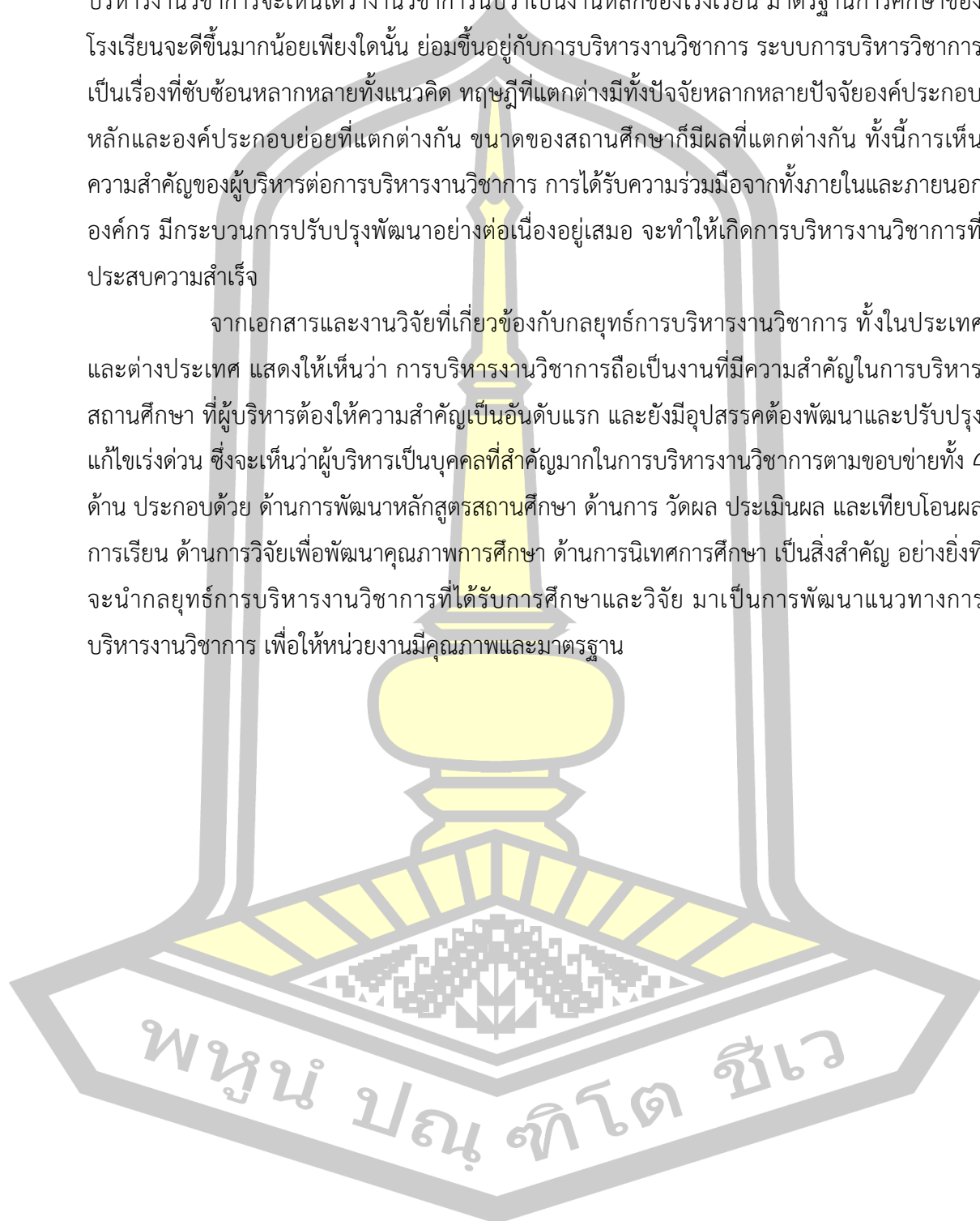
Omotuyole และ Okudo (2014) ได้ศึกษาการพัฒนาวิชาชีพของครูปฐมวัยในเขตเมืองชนบทของรัฐลากอส ประเทศไนจีเรีย โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ครูปฐมวัยในเขตเมืองชนบทรัฐลากอสเป็นการทำวิจัยโดยการสำรวจ ผลการวิจัยพบว่าครูปฐมวัยส่วนใหญ่ขาดการฝึกอบรมและไม่มีโอกาสในการปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งครูปฐมวัยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐน้อยมาก

Nurulhuda (2019) ศึกษาเรื่องสมรรถนะของครูปฐมวัยในมาเลเซีย โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือครูปฐมวัยในมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะที่สำคัญของครูปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ประการดังนี้ 1) ความรู้ความเข้าใจของครูในการศึกษาปฐมวัย 2) คุณภาพในการดูแลเด็กปฐมวัย 3) การพัฒนาตนเองในวิชาชีพ 4) ตระหนักถึงความสำคัญในวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูปฐมวัย จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะของครูประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และบุคลิกภาพซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา

Ng Tze – Kin, Fisher Au และ Lo (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวมในฮ่องกง ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวมในฮ่องกง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญในการมนาด้านจริยธรรม สติปัญญา ร่างกาย สังคม และสุนทรียภาพของเด็กควบคู่ไปกับทักษะด้านความเข้าใจ พ่อแม่มีบทบาทสำคัญในชีวิตในวัยเด็กของลูกและเป็นแบบอย่างที่ดี

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศพบว่า การศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารงานวิชาการจะเห็นได้ว่างานวิชาการนับว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนจะดีขึ้นมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ระบบการบริหารวิชาการเป็นเรื่องที่ซับซ้อนหลากหลายทั้งแนวคิด ทฤษฎีที่แตกต่างมีทั้งปัจจัยหลากหลายปัจจัยองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยที่แตกต่างกัน ขนาดของสถานศึกษาก็มีผลที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การเห็นความสำคัญของผู้บริหารต่อการบริหารงานวิชาการ การได้รับความร่วมมือจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีกระบวนการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ จะทำให้เกิดการบริหารงานวิชาการที่ประสบความสำเร็จ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และยังมีอุปสรรคต้องพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขเร่งด่วน ซึ่งจะเห็นว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญมากในการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการ วัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญ อย่างยิ่งที่จะนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่ได้รับการศึกษาและวิจัย มาเป็นการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้หน่วยงานมีคุณภาพและมาตรฐาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของงานแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่จะได้ แสดงโดยแผนภาพ ดังภาพประกอบ 2

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

1.4 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มาหาค่าดัชนีความจำเป็น (Priority Need Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณจากสูตรต่อไปนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

(I = สภาพที่พึงประสงค์ ; D = สภาพปัจจุบัน)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1,101 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 75 คน 2) ครู จำนวน 228 คน และ 3) คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 798 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 19 คน 2) ครู จำนวน 59 คน และ 3) คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 207 คน ได้มาโดยวิธีการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร(คน)			กลุ่มตัวอย่าง(คน)		
	ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการ บริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการ บริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก
กระนวน	3	6	21	1	2	5
เขาสวนกวาง	2	6	21	1	2	5
โคกโพธิ์ไชย	4	10	35	1	3	9
ชนบท	1	2	7	0	1	2
ชุมแพ	6	18	63	1	4	16
ซำสูง	1	2	7	0	1	2
น้ำพอง	6	22	77	1	4	20
โนนศิลา	1	2	7	0	1	2
บ้านไผ่	1	6	21	0	2	5
บ้านฝาง	6	14	49	1	3	13
บ้านแฮด	3	6	21	1	2	5
เปือยน้อย	2	8	28	1	2	7
พระยืน	4	12	42	1	3	11
ภูผาม่าน	2	6	21	1	2	6
ภูเวียง	1	2	7	0	1	2
มัญจาคีรี	2	6	21	1	2	5
เมืองขอนแก่น	10	38	133	2	8	35
เวียงเก่า	1	4	14	0	1	4

ตาราง 3 (ต่อ)

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการ บริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการ บริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก
เวียงน้อย	2	4	14	1	1	4
เวียงใหญ่	1	2	7	0	1	2
สีชมพู	3	6	21	1	2	5
หนองนาคำ	2	8	28	1	2	7
หนองเรือ	7	30	105	2	6	27
หนองสองห้อง	1	2	7	0	1	2
อุบลรัตน์	3	6	21	1	2	6
รวม	75	228	798	19	59	207
รวมทั้งหมด	1,101			285		

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 นี้ เป็นแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษา โดยใช้แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบเติมคำ และแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสังเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ตำแหน่ง อำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์โดยแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Likert's Rating Scale) โดยมีคำถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล

ตำบล ในจังหวัดขอนแก่น โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา โดยงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา โดยงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา โดยงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา โดยงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษา โดยงานวิชาการสำหรับสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ โดยใช้เกณฑ์ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80–1.00

3.2.2 ร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนให้ครอบคลุมเนื้อหาตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน โดยพิจารณาความเหมาะสมของข้อความ (หาความเที่ยงตรง : Validity) และความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC: Index of consistency) รวมทั้งให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก
- 2) สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน หรือการวัดผลการศึกษา หรือวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา หรือการบริหารการศึกษา
- 3) มีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัย การวัดผล การประเมินผล ด้านการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย
 1. นายอำนาจ ธารบุญ วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารจัดการ การศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขมิ้นพัฒนาวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
 2. นางนิลุบล ภูมิพัชรไชวงศ์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งรองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนจัวบววิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
 3. นางสาวชนิษฐา กำเนิดทอง วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล มหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 1
 4. นางสาวจันทิรา สิงห์ชัย วุฒิการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการ สอน) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสำราญราษฎร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ประเมินผล
 5. นางสาวสกุลนุช คำยั้ง วุฒิการศึกษา ค.ม. (คณิตศาสตร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านโคกป่ากุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

3.2.5 หากคุณภาพแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ คำนวณหาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะของเนื้อหา (IOC: Index of Consistency) กำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน	+1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้
ให้คะแนน	0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้
ให้คะแนน	-1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้

ผลการคำนวณค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา IOC พบว่า มีค่าระหว่าง 0.80– 1.00 ซึ่งถือว่าใช้ได้จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารหรือหัวหน้า ส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู และ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ใช่ โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณค่าอำนาจจำแนก ใช้วิธีการเปรียบเทียบ คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม โดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

โดยเปรียบเทียบคะแนน เมื่อตัดออกหนึ่งข้อโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach

ผลการหาคุณภาพของแบบสอบถาม มีดังนี้

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.42 ถึง 0.74 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

2. แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.59 ถึง 0.98 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

3.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น เพื่อขออนุญาต และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกับผู้บริหารหรือหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู และ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา สังกัดสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

4.3 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านตู้ รับ - ส่ง หนังสือราชการของท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น และติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการพัฒนางานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของเทศบาลตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2561: 141 – 144)

4.51–5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับมาก

2.51–3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับปานกลาง

1.51–2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับน้อย

1.00–1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.3 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยการนำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น ซึ่งคำนวณจากสูตรต่อไปนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ค่าจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ซึ่งสูตรในการคำนวณมีดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548: 279)

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

(I = สภาพที่พึงประสงค์ ; D = สภาพปัจจุบัน)

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

1. ขั้นตอนดำเนินการ

ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น สำหรับสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 โรงเรียนผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน คือ ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้เกณฑ์พิจารณาผลการปฏิบัติเป็นเลิศ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย

1.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผู้ให้ข้อมูลคือ

1) นางสาวปาริชาติ สวัสดิ์ทอง วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารจัดการการศึกษา)มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน

2) นางสาววรลักษณ์ วรรณพงษ์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยปทุมธานี

1.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย

1) นางเจษฎา ชัยฉิมพลี วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารจัดการการศึกษา) หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองการศึกษา

2) นางอริสรา ภาติ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครูชำนาญการ

1.1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์ศรี อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

1) นายวีระศักดิ์ ดอนละคร วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลโพธิ์ศรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2) นายชัชชน ศิริรัตนชัย วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ครูชำนาญการ

1.2 จัดพิมพ์ร่าง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

1.3 ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินเพื่อยืนยันแนวทาง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์การพิจารณา คือ เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือเป็นบุคคลที่รับผิดชอบงานด้านวิชาการปฐมวัย

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

1. จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือครูผู้สอนขึ้นไป

3. มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารงานหลักสูตรในสถานศึกษา หรือปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ

ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ดร.ธัญญลักษณ์ เวชกามา วุฒิการศึกษา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนชุมชนบ้านหายโศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2. ดร.หวิณ จำปานิน วุฒิการศึกษา พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าหนองหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3. นายอดิศักดิ์ สละ วุฒิการศึกษา ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ท้องถิ่นอำเภอชุมแพ

4. นางสาวสายทอง คำเรืองศรี วุฒิการศึกษา ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัยศรีล้านช้าง ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลผาอินแปลง อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย

5. นางสาวดวงพร ชินโคตร วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยปทุมธานี ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบการวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

3.2 สร้างกรอบการวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

3.3 สร้างตารางสำรวจและบันทึกการอ่านวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

3.4 ตรวจสอบกรอบการวิเคราะห์และตารางสำหรับสำรวจและบันทึกการอ่านวิเคราะห์ ข้อมูล โดยอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 สร้างแบบประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ของร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

4. การเก็บรวบรวม

4.1 นำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ตามกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

5.1.1 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับคืนมา

5.1.2 ตรวจสอบให้คะแนนของแบบประเมิน ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2561)

ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ที่ได้จากการแบบประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน นำความคิดเห็น คำชี้แนะ มาปรับปรุง พัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น มาจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

$$P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม

ศรีสะอาด, 2554)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	Σ	แทน	ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น สามารถนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	สภาพปัจจุบัน
I	แทน	สภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ระยะเวลาที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น แนวทางการบริหารงาน วิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น
2. ระยะเวลาที่ 2 ผลแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

ผู้วิจัยได้ นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจความสมบูรณ์ของการตอบจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง(คน)				การตอบกลับแบบสอบถาม				
	ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	ผู้บริหาร	ครู	คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	ร้อยละ
กระนวน	1	2	5	8	1	2	5	8	2.81
เขาสวนกวาง	1	2	5	8	1	2	5	8	2.81
โคกโพธิ์ไชย	1	3	9	13	1	3	9	13	4.56
ชนบท	0	1	2	3	0	1	2	3	1.05
ชุมแพ	1	4	16	21	1	4	16	21	7.37
ซำสูง	0	1	2	3	0	1	2	3	1.05
น้ำพอง	1	4	20	25	1	4	20	25	8.77
โนนศิลา	0	1	2	3	0	1	2	3	1.05
บ้านไผ่	0	2	5	7	0	2	5	7	2.46
บ้านฝาง	1	3	13	17	1	3	13	17	5.96
บ้านแฮด	1	2	5	8	1	2	5	8	2.81
เปือยน้อย	1	2	7	10	1	2	7	10	3.51
พระยืน	1	3	11	15	1	3	11	15	5.26
ภูผาม่าน	1	2	6	9	1	2	6	9	3.16
ภูเวียง	0	1	2	3	0	1	2	3	1.05
มัญจาคีรี	1	2	5	8	1	2	5	8	2.81
เมืองขอนแก่น	2	8	35	45	2	8	35	45	15.79
เวียงเก่า	0	1	4	5	0	1	4	5	1.75

ตาราง 4 ต่อ

อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง(คน)				การตอบกลับแบบสอบถาม				
	ผู้ บริหาร	ครู	คณะกรรมการ บริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	ผู้ บริหาร	ครู	คณะกรรมการ บริหารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	รวม	ร้อยละ
แวงน้อย	1	1	4	6	1	1	4	6	2.11
แวงใหญ่	0	1	2	3	0	1	2	3	1.05
สีชมพู	1	2	5	8	1	2	5	8	2.81
หนองน้ำคำ	1	2	7	10	1	2	7	10	3.51
หนองเรือ	2	6	27	35	2	6	27	35	12.28
หนองสองห้อง	0	1	2	3	0	1	2	3	1.05
อุบลรัตน์	1	2	6	9	1	2	6	9	3.16
รวม	19	59	207	285	19	59	207	285	100.00

จากตาราง 4 พบว่า ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้ ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 285 คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วย ผู้บริหาร 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.66 เป็นครู 59 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 72.64

ผลการวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามกลับ เป็นอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองขอนแก่นตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 รองลงมาคือ อำเภอหนองเรือ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 และน้อยที่สุด คือ อำเภอชนบท อำเภอคำสูง อำเภอภูเวียง อำเภอแวงใหญ่ และอำเภอหนองสองห้อง จำนวนอำเภอละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05

พหุ ประถมศึกษา

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์สภาพของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ปรากฏดังตาราง 5-10

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

การบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น	แปลผล					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.46	0.66	ปานกลาง	4.58	0.53	มากที่สุด
2.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.39	0.76	ปานกลาง	4.75	0.49	มากที่สุด
3.การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.65	0.58	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
4.การนิเทศการศึกษา	3.51	0.61	มาก	4.59	0.49	มากที่สุด
5.การประเมินพัฒนาการ	3.47	0.66	ปานกลาง	4.79	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	3.50	0.65	ปานกลาง	4.64	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 5 ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ด้านการนิเทศการศึกษาและอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ตามลำดับ

ผลการสอบถามสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ การประเมินพัฒนาการ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ด้านการพัฒนาหลักสูตร
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แปลผล					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.ท่านมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.39	0.67	ปานกลาง	4.52	0.63	มากที่สุด
2. ท่านได้ร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย 2560	3.40	0.67	ปานกลาง	4.60	0.49	มากที่สุด
3.ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.47	0.63	ปานกลาง	4.57	0.50	มากที่สุด
4.ท่านได้นำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย	3.57	0.66	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	3.46	0.66	ปานกลาง	4.58	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 6 ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ท่านได้นำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย และอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1.ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2.ท่านได้ร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย 2560 และ 3.ท่านมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามลำดับ

ผลการสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1.ท่านได้นำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย 2.ท่านได้ร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย 2560 3.ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 4.ท่านมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ตาราง 7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้	แปลผล					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.ท่านได้จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย	3.26	0.91	ปานกลาง	4.73	0.48	มากที่สุด
2. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตามความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.30	0.90	ปานกลาง	4.86	0.49	มากที่สุด
3.ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้	3.45	0.71	ปานกลาง	4.85	0.50	มากที่สุด
4.ท่านได้ประเมินพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของเด็ก	3.57	0.66	มาก	4.51	0.49	มากที่สุด
5.ท่านได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ แก่เด็กปฐมวัย	3.37	0.63	ปานกลาง	4.80	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	3.39	0.76	ปานกลาง	4.75	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 7 ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ พบว่าสภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ท่านได้ประเมินพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของเด็ก และอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ 2. ท่านได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ แก่เด็กปฐมวัย 3. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตามความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล และ 4. ท่านได้จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ตามลำดับ

ผลการสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้

ดังนี้ 1. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตามความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล 2. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ 3. ท่านได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ แก่เด็กปฐมวัย 4. ท่านได้จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย และ 5. ท่านได้ประประเมินพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของเด็ก ตามลำดับ

ตาราง 8 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แปลผล					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านได้ศึกษา นโยบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.65	0.52	มาก	4.57	0.50	มากที่สุด
2. ท่านได้ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางานวิชาการ ให้กับบริหาร ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.77	0.63	มาก	4.61	0.49	มากที่สุด
3. ท่านมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	3.64	0.52	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด
4. ท่านนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.54	0.63	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	3.65	0.58	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 8 ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. ท่านได้ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางาน วิชา การให้กับบริหาร ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ท่านได้ศึกษา นโยบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. ท่านมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ และ 4. ท่านนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ผลการสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. ท่านมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทราบ 2. ท่านได้ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางานวิชาการ ให้กับบริหาร ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. ท่าน นำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 4. ท่านได้ศึกษา นโนบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ตาราง 9 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	แปลผล					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสอน	3.64	0.66	มาก	4.57	0.50	มากที่สุด
2.ท่านมีการวางแผนและตัดสินใจ ในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.54	0.35	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด
3.ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศการศึกษาตามปฏิทินการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.48	0.86	ปานกลาง	4.58	0.50	มากที่สุด
4. ท่านได้ตรวจผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีประสิทธิของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.39	0.56	ปานกลาง	4.61	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	3.51	0.61	มาก	4.59	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 9 ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. ท่านได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสอน 2. ท่านมีการวางแผนและตัดสินใจในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศการศึกษา ตามปฏิทินการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 2. ท่านได้ตรวจผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีประสิทธิของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ผลการสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการนิเทศการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. ท่านได้ตรวจผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีประสิทธิของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ท่านมีการวางแผนและตัดสินใจ ในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศการศึกษา ตามปฏิทินการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 4. ท่านได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการสอนตามลำดับ

ตาราง 10 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการประเมินพัฒนาการ

ด้านการประเมินพัฒนาการ	แปลผล					
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมิน ผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.47	0.66	ปานกลาง	4.73	0.48	มากที่สุด
2.การจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.49	0.63	ปานกลาง	4.80	0.49	มากที่สุด
3. ท่านได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามช่วงชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.43	0.67	ปานกลาง	4.77	0.50	มากที่สุด
4.ท่านได้ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.50	0.65	ปานกลาง	4.81	0.49	มากที่สุด
5. ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศ ในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.45	0.66	ปานกลาง	4.83	0.48	มากที่สุด
โดยรวม	3.47	0.66	ปานกลาง	4.79	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 10 ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการประเมินพัฒนาการ พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1. ท่านได้ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. การจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมิน ผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. ท่านได้จัดทำระบบ

สารสนเทศในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 5. ท่านได้ดำเนินการประเมินผล การเรียนรู้ตามช่วงชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ผลการสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการประเมินพัฒนาการ พบว่า สภาพที่พึง ประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ 1. ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศ ในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ท่านได้ ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. การจัดทำเอกสาร หลักฐานการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. ท่านได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ ตามช่วงชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 5. ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมิน ผลของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็น เพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) เพื่อ นำไปใช้ในการออกแบบแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล ตำบลในจังหวัดขอนแก่น ปรากฏผลดังตาราง 11-16

ตาราง 11 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง ($PNI_{modified}$) โดยรวม

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ
สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น				
1.การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.46	4.58	0.32	3
2.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.39	4.75	0.40	1
3.การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.65	4.60	0.26	5
4.การนิเทศการศึกษา	3.51	4.59	0.31	4
5.การประเมินพัฒนาการ	3.47	4.79	0.38	2
รวม	3.50	4.64	0.33	

จากตาราง 11 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุงโดยรวมพบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.40 เรียงลำดับค่า $PNI_{Modified}$ จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.40$) รองลงมา คือ การประเมินพัฒนาการ ($PNI_{Modified} = 0.38$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{Modified} = 0.32$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.31$) ส่วนข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ น้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{Modified} = 0.26$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง ($PNI_{modified}$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น	D	I	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1.ท่านมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.39	4.52	0.33	2
2. ท่านได้ร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย 2560	3.40	4.60	0.35	1
3.ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.47	4.57	0.32	3
4.ท่านได้นำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย	3.57	4.61	0.29	4
รวม	3.46	4.58	0.32	

จากตาราง 12 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุง ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.29 – 0.35 เรียงลำดับค่า $PNI_{Modified}$ จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านได้ร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย 2560 ($PNI_{Modified} = 0.35$) รองลงมา คือ ท่านมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{Modified} = 0.33$) ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{Modified} = 0.32$) ส่วนข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ น้อยที่สุด คือ ท่านได้นำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย ($PNI_{Modified} = 0.29$) ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น	D	I	PNI_{modified}	ลำดับ
1. ท่านได้จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย	3.26	4.73	0.45	2
2. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตามความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.30	4.86	0.47	1
3. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้	3.45	4.85	0.41	4
4. ท่านได้ประเมินพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของเด็ก	3.57	4.51	0.26	5
5. ท่านได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ แก่เด็กปฐมวัย	3.37	4.80	0.42	3
รวม	3.39	4.75	0.40	

จากตาราง 13 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุง ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่าค่า PNI_{Modified} เท่ากับ 0.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.47 เรียงลำดับค่า PNI_{Modified} จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตามความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล ($PNI_{\text{Modified}} = 0.37$) รองลงมา คือ ท่านได้จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ($PNI_{\text{Modified}} = 0.45$) ท่านได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัย ($PNI_{\text{Modified}} = 0.42$) ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ ($PNI_{\text{Modified}} = 0.41$) ส่วนข้อที่มีค่า PNI_{Modified} น้อยที่สุด คือ ท่านได้ประเมินพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของเด็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.26$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น	D	I	PNI_{modified}	ลำดับ
1. ท่านได้ศึกษา นโนบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.65	4.57	0.25	3
2. ท่านได้ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางานวิชาการให้กับบริหาร ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.77	4.61	0.22	4
3. ท่านมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	3.64	4.63	0.27	2
4. ท่านนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.54	4.60	0.30	1
รวม	3.65	4.60	0.26	

จากตาราง 14 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าค่า PNI_{Modified} เท่ากับ 0.26 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.22 – 0.30 เรียงลำดับค่า PNI_{Modified} จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.30$) รองลงมา ท่านมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ ($PNI_{\text{Modified}} = 0.27$) ท่านได้ศึกษานโนบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.25$) ส่วนข้อที่มีค่า PNI_{Modified} น้อยที่สุด คือ ท่านได้ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางานวิชาการให้กับบริหาร ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.22$) ตามลำดับ

ตาราง 15 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ด้านการนิเทศการศึกษา

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น	D	I	PNI_{modified}	ลำดับ
1. ท่านได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสอน	3.64	4.57	0.25	4
2.ท่านมีการวางแผนและตัดสินใจ ในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.54	4.60	0.30	3
3.ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศการศึกษาตามปฏิทินการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.48	4.58	0.32	2
4. ท่านได้ตรวจผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีประสิทธิของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.39	4.61	0.36	1
รวม	3.51	4.59	0.31	

จากตาราง 15 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุง ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ค่า PNI_{Modified} เท่ากับ 0.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.36 เรียงลำดับค่า PNI_{Modified} จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านได้ตรวจผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีประสิทธิของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก($PNI_{\text{Modified}} = 0.36$) รองลงมา ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศการศึกษา ตามปฏิทินการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.32$) ท่านมีการวางแผนและตัดสินใจ ในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.30$) ส่วนข้อที่มีค่า PNI_{Modified} น้อยที่สุด คือ ท่านได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการสอน ($PNI_{\text{Modified}} = 0.25$) ตามลำดับ

พูนุ ปณุกิตโต ชิว

ตาราง 16 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) ด้านการประเมินพัฒนาการ

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น	D	I	PNI_{modified}	ลำดับ
1..ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.47	4.73	0.36	5
2.การจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและ ประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.49	4.80	0.38	3
3. ท่านได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามช่วง ชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.43	4.77	0.39	2
4..ท่านได้ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการวัด และประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.50	4.81	0.37	4
5. ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศ ในการวัดและ ประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.45	4.83	0.40	1
รวม	3.47	4.79	0.38	

จากตาราง 16 พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุง ด้านการประเมินพัฒนาการ พบว่าค่า PNI_{Modified} เท่ากับ 0.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.36 – 0.40 เรียงลำดับค่า PNI_{Modified} จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศ ในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.40$) รองลงมา คือ ท่านได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามช่วงชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.39$) การจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.38$) ท่านได้ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.37$) ส่วนข้อที่มีค่า PNI_{Modified} น้อยที่สุด คือ ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($PNI_{\text{Modified}} = 0.36$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด เทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น

2.1 ผลการศึกษาวิธีการปฏิบัติที่ดี แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดในองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบไปสร้างแบบสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองการศึกษา และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่มีแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศที่เป็นที่ยอมรับ เป็นแบบอย่างวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการและการบริหารงานวิชาการ ระดับดีเด่น ขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสรุปตามลำดับความต้องการจำเป็นได้ดังนี้

2.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า การพัฒนาหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารแนวทางการจัดทำหลักสูตร มีการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น มีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร มีการนำหลักสูตรไปใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการติดตามการใช้หลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตร ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...มีการปรับปรุงหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นปัจจุบัน และมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในทุกปีการศึกษา ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน ที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม 2567: การสัมภาษณ์)

“...การพัฒนาหลักสูตรต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรตามแนวทางในการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วจัดทำหลักสูตรหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการใช้หลักสูตร ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคอนสาร ที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

“...ในการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องวิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัยปี 2560 แล้วนำมาปรับใช้การทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับต้องการของท้องถิ่น มีการติดตามผลการใช้หลักสูตร และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ ต้องมีการติดตามคุณภาพ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์ศรี ที่ 1, วันที่ 26 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

2.1.2 ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ พบว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีการจัดตารางกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ครบ 5 ด้าน ในทุกวัน มีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กเล็ก มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล และมีการประเมินผลพัฒนาการของเด็ก ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กเล็ก ต้องจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม มีการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อทราบผลการพัฒนาเป็นรายคน ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน ที่ 1, วันที่ วันที่ 23 สิงหาคม 2567: การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดทำตารางการจัดทำกิจกรรมประจำวัน เพื่อส่งเสริมกิจกรรม 6 กิจกรรมให้กับเด็ก 5 ด้าน มีการประเมินผลพัฒนาการของเด็ก ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคอนสาร ที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

“...จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมพัฒนาเด็กรอบด้านมีการจัดทำข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโตทางด้านพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล และมีมุมเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็ก เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ มุมบทบาทสมมติ เป็นต้น ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์ศรี ที่ 1, วันที่ 26 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

2.1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ด้านการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษา พบว่า การวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรส่งเสริมให้ครูและผู้ดูแลเด็กมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มีการวิเคราะห์ปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก มีการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก มีการจัดทำกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก และมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษา โดยการนำสิ่งใกล้ตัว หรือที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่เห็นว่ามีคามจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมของเด็ก เช่นการไม่มีระเบียบวินัยเรื่องการเก็บรองทำให้เป็นระเบียบ เป็นต้น ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน ที่ 1, วันที่ วันที่ 23 สิงหาคม 2567: การสัมภาษณ์)

“...หัวใจของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เมื่อค้นพบปัญหาในห้องเรียน ควรดำเนินการคือ วิเคราะห์ปัญหา วางแผนการแก้ปัญหา จัดกิจกรรมแก้ปัญหา และประเมินผลการวิจัย ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคอนสาร ที่ 1, วันที่ วันที่ 23 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

“...มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ครูนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัยของเด็กเล็ก ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์ศรี ที่ 1, วันที่ 26 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

2.1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า การนิเทศการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการส่งเสริมความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา มีการวางแผนการนิเทศการศึกษา มีการนิเทศการศึกษาตามแผนที่กำหนด มีการประเมินผลการนิเทศการศึกษา และรายงานผลการนิเทศการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ผู้บริหารและครูมีการประชุมวางแผนในการนิเทศ โดยมีแผนการนิเทศชั้นเรียน และครูผู้สอน มีการกำหนดเกณฑ์ในการนิเทศการศึกษาที่ชัดเจน และมีการกำกับติดตามผลการนิเทศ ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน ที่ 1, วันที่ วันที่ 23 สิงหาคม 2567: การสัมภาษณ์)

“...มีการเตรียมการนิเทศ มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงาน มีการกำหนดขอบเขตการนิเทศ มีการวางแผนการนิเทศการศึกษาที่ชัดเจน ดำเนินการการนิเทศการศึกษาตามแผนที่กำหนด มีการประเมินผลการนิเทศ .และรายงานผลการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาทราบ..”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคอนสาร ที่ 1, วันที่ วันที่ 23 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

“...มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีการกำหนดการนิเทศการศึกษาในชั้นเรียนและการนิเทศการสอนที่ชัดเจน ไม่เป็นภาระครู มีแผนการนิเทศการศึกษา และมีการประเมินผลการนิเทศเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาต่อไป ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์ศรี ที่ 1, วันที่ 26 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

2.1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการ

ผลการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้อำนวยการกองการศึกษาและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรศึกษาเกณฑ์การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย สร้างเครื่องในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กเล็ก นำเครื่องมือมาใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็ก จัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็กเป็นรายบุคคล ดังตัวอย่างบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...มีการใช้แบบวัดและอิงตามเกณฑ์ เพื่อประเมินตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีการศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล มีการ ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโนนหัน ที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม 2567: การสัมภาษณ์)

“...การวัดและประเมินผลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินผลพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัย มีการประเมินความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของเด็กที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ..”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลคอนสาร ที่ 1, วันที่ 23 สิงหาคม 2567: การสัมภาษณ์)

“..ในการวัดและประเมินผลของเด็กเล็ก ต้องมีการศึกษาระเบียบการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย มีการเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กเล็ก มีการจัดทำข้อมูลการประเมินเพื่อใช้การพัฒนาการของเด็ก ...”

(ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโพธิ์ศรี ที่ 1, วันที่ 26 สิงหาคม 2567 : การสัมภาษณ์)

ตอนที่ 2 การออกแบบร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดีจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้นแบบด้านการบริหารงานวิชาการ

ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น และได้จัดทำร่างแนวทางขึ้น ดังตาราง 17

ตาราง 17 ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำหลักสูตรไปใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
	5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตามการใช้หลักสูตร
	6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร
2. ด้านการจัดประสบการณ์ เรียนรู้	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้
	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตารางกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ครบ 5 ด้านในทุกวัน
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กเล็ก
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล
	5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลพัฒนาการของเด็ก
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้ครูและผู้ดูแลเด็กมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการวิเคราะห์ปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก
	5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก

ตาราง 17 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
องค์ประกอบ	แนวทางการดำเนินงาน
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา
	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนการนิเทศการศึกษา
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการนิเทศการศึกษาตามแผนที่กำหนด
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษา
	5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการนิเทศการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
5 ด้านการประเมินพัฒนาการ	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการศึกษาระเบียบ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสร้างเครื่องในการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กเล็ก
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำเครื่องมือมาใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็ก
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็กเป็นรายบุคคล

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏดังในตาราง 26-31

พูน ปรณ ภิโต ชีเว

ตาราง 18 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวม

ทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แปลผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.การพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.81	0.18	มากที่สุด	4.84	0.15	มากที่สุด
2.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.82	0.14	มากที่สุด	4.83	0.15	มากที่สุด
3.การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.84	0.13	มากที่สุด	4.76	0.21	มากที่สุด
4.การนิเทศการศึกษา	4.80	0.18	มากที่สุด	4.82	0.15	มากที่สุด
5.การประเมินผลพัฒนาการ	4.85	0.11	มากที่สุด	4.73	0.26	มากที่สุด
โดยรวม	4.82	0.15	มากที่สุด	4.79	0.18	มากที่สุด

จากตาราง 18 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ด้านการประเมินพัฒนาการ 2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 5. ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3. ด้านการนิเทศการศึกษา 4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนา และ 5. ด้านการประเมินพัฒนาการ

ตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แปลผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	4.86	0.12	มากที่สุด	4.79	0.25	มากที่สุด
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น	4.76	0.20	มากที่สุด	4.88	0.11	มากที่สุด
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร	4.72	0.35	มากที่สุด	4.82	0.15	มากที่สุด
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำหลักสูตรไปใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.82	0.12	มากที่สุด	4.80	0.15	มากที่สุด
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตามการใช้หลักสูตร	4.80	0.15	มากที่สุด	4.84	0.11	มากที่สุด
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.88	0.11	มากที่สุด	4.86	0.11	มากที่สุด
โดยรวม	4.81	0.18	มากที่สุด	4.83	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 19 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำหลักสูตรไปใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี

การติดตามการใช้หลักสูตร 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น และ 6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม พบว่าแนวทางมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตามการใช้หลักสูตร 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำหลักสูตรไปใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารแนวทางการจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตาราง 20 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	แปลผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้	4.88	0.11	มากที่สุด	4.80	0.16	มากที่สุด
2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตารางกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ครบ 5ด้านในทุกวัน	4.80	0.15	มากที่สุด	4.88	0.10	มากที่สุด
3.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กเล็ก	4.86	0.12	มากที่สุด	4.78	0.22	มากที่สุด
4.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล	4.76	0.20	มากที่สุด	4.86	0.11	มากที่สุด
5.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลพัฒนาการของเด็ก	4.82	0.11	มากที่สุด	4.84	0.15	มากที่สุด
โดยรวม	4.82	0.14	มากที่สุด	4.83	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 20 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กเล็ก 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลพัฒนาการของเด็ก 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตารางกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ครบ 5 ด้านในทุกวัน และ 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตารางกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ครบ 5 ด้านในทุกวัน 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลพัฒนาการของเด็ก 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้ และ 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กเล็ก

ตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	แปลผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้ครูและผู้ดูแลเด็กมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน	4.84	0.14	มากที่สุด	4.80	0.15	มากที่สุด
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการวิเคราะห์ปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก	4.82	0.14	มากที่สุด	4.79	0.25	มากที่สุด
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก	4.88	0.11	มากที่สุด	4.83	0.11	มากที่สุด
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก	4.86	0.12	มากที่สุด	4.60	0.30	มากที่สุด
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก	4.80	0.15	มากที่สุด	4.77	0.25	มากที่สุด
โดยรวม	4.84	0.13	มากที่สุด	4.76	0.21	มากที่สุด

จากตาราง 21 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้ครูและผู้ดูแลเด็กมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการวิเคราะห์ปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก และ 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้ครูและผู้ดูแลเด็กมีองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการวิเคราะห์ปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาด้านพัฒนาการของเด็กเล็ก

ตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	แปลผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา	4.80	0.18	มากที่สุด	4.78	0.25	มากที่สุด
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนการนิเทศการศึกษา	4.78	0.22	มากที่สุด	4.84	0.11	มากที่สุด
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการนิเทศการศึกษาตามแผนที่กำหนด	4.86	0.11	มากที่สุด	4.86	0.11	มากที่สุด
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษา	4.76	0.24	มากที่สุด	4.82	0.12	มากที่สุด
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการนิเทศการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ	4.82	0.14	มากที่สุด	4.80	0.15	มากที่สุด
โดยรวม	4.80	0.18	มากที่สุด	4.82	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความ

เหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการนิเทศการศึกษาตามแผนที่กำหนด 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการนิเทศการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนการนิเทศการศึกษา และ 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการนิเทศการศึกษาตามแผนที่กำหนด 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนการนิเทศการศึกษา 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษา 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการนิเทศการศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และ 5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมความเข้าใจในการนิเทศการศึกษา

ตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ

ด้านการประเมินพัฒนาการ	แปลผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการศึกษาระเบียบ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการของ เด็กปฐมวัย	4.80	0.13	มากที่สุด	4.70	0.28	มากที่สุด
2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสร้างเครื่องใน การวัดและประเมินผลที่มีความ หลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัยของ เด็กเล็ก	4.84	0.11	มากที่สุด	4.66	0.30	มากที่สุด
3.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำเครื่องมือมา ใช้การวัดและประเมินผลพัฒนาการของ เด็กเล็ก	4.86	0.10	มากที่สุด	4.76	0.30	มากที่สุด

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านการประเมินพัฒนาการ	แปลผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็กเป็นรายบุคคล	4.88	0.10	มากที่สุด	4.80	0.15	มากที่สุด
โดยรวม	4.85	0.11	มากที่สุด	4.73	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านการประเมินพัฒนาการ โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็กเป็นรายบุคคล
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำเครื่องมือมาใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็ก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสร้างเครื่องในการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กเล็ก และ
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการศึกษาระเบียบ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ด้านวัดและประเมินผลพัฒนาการ โดยรวม พบว่าแนวทางมีความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็กเป็นรายบุคคล
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำเครื่องมือมาใช้ในการวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กเล็ก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการศึกษาระเบียบ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และ
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างเครื่องในการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็กเล็ก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ ได้ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ ด้านการนิเทศการศึกษาและอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ตามลำดับ

1.2 ผลการสอบถามสภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ การประเมินพัฒนาการ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการนิเทศการศึกษา และ ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3 ความต้องการจำเป็น มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุงโดย เท่ากับ 0.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.40 เรียงลำดับค่า $PNI_{Modified}$ จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ น้อยที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 5 ด้าน 25 แนวทาง ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี 6 แนวทาง 2. ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มี 5 แนวทาง 3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี 5 แนวทาง 4. ด้านการนิเทศการศึกษา มี 5 แนวทาง และ 5. ด้านการประเมินผลพัฒนาการ มี 4 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด รายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ด้านการประเมินพัฒนาการ 2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 5. ด้านการนิเทศการศึกษา

2.2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวม พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 5 ด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3. ด้านการนิเทศการศึกษา 4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 5. ด้านการประเมินพัฒนาการ

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย 4 ประเด็น ประกอบด้วย สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นและผลการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น แสดงรายละเอียดทั้งหมดดังนี้

1. สภาพปัจจุบันแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ด้านการนิเทศการศึกษา และอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ตามลำดับ เนื่องจาก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา มีระดับสภาพปัจจุบันอยู่ในระลอก เกิดจากความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่นในเรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มีการส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางานวิชาการให้กับบริหาร ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและได้ศึกษา นโนบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่แล้วจึงทำให้ความคิดเห็นในระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และในด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีการวางแผนและตัดสินใจ ในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงทำให้ความคิดเห็นในระดับสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลภิตสตา นราพงษ์ (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนศพล อินทร์จันทร์ (2563) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ เรียงชัย (2559) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ พบว่า ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการงานวิชาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเวียงเชียงของโดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปรับปรุง คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนด้าน

หลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกุลต หัตถ์รัตน (2564) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ต้นทุนและศักยภาพ เครือข่ายและชุมชน สื่อ นวัตกรรมจัดการ ประสบการณ์การเรียนรู้ การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร ปฏิบัติตามแผนหลักสูตร และการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนา การบูรณาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Omotuyole และ Okudo (2014) ได้ศึกษาการพัฒนาวิชาชีพของครูปฐมวัยในเขตเมืองชนบทของรัฐลากอส ประเทศไนจีเรีย โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ครูปฐมวัยในเขตเมืองชนบทรัฐกาลอสเป็นการทำวิจัยโดยการสำรวจ ผลการวิจัยพบว่าครูปฐมวัยส่วนใหญ่ขาดการฝึกอบรมและไม่มีโอกาสในการปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งครูปฐมวัยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐน้อยมาก

2. สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลภัตสถานราพงษ์ (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้อง Buford (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนระดับอนุบาล โดยศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียน 219 คน จากสมาคม ผู้ปกครองที่เมืองเอ็ดมอนต์ มลรัฐ โอคลาโฮมา ผลการวิจัยพบว่า 1 เด็กก่อนวัยเรียน จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาโปรแกรมการเรียน 2. การสอนในชั้นอนุบาลควรเป็นการพัฒนาการ ทางอารมณ์จิตวิทยาเด็ก และพัฒนาการทางด้านร่างกายตามลำดับ 3. ควรจัดกิจกรรมที่ ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มาก

3. ความต้องการจำเป็น มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นฉบับปรับปรุงโดย เท่ากับ 0.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.40 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1.ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ เนื่องจากการตอบแบบสอบถามมีสภาพปัจจุบันสองด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งเกิดจากการที่ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการอยู่เป็นประจำอยู่แล้ว จึงทำให้สองด้านนี้มีความต้องการที่จะพัฒนาอยู่ในระดับน้อย ส่วนในด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาหลักสูตร จำเป็นต้องมีการปรับปรุง ให้มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และตรงตามบริบทของแต่ละท้องถิ่นจึงทำให้ทั้งสามด้านมีความต้องการพัฒนาสูงตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ng Tze – Kin, Fisher Au และ Lo (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวมในฮ่องกง ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวมในฮ่องกง ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญในการมนาด้านจริยธรรม สติปัญญา ร่างกาย สังคม และสุนทรียภาพของเด็กควบคู่ไปกับทักษะด้านความเข้าใจ พ่อแม่มีบทบาทสำคัญในชีวิตในวัยเด็กของลูกและเป็นแบบอย่างที่ดี

4. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 5 ด้าน 20 แนวทาง ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร 6 แนวทาง 2. ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 5 แนวทาง 3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5 แนวทาง 4. ด้านการนิเทศการศึกษา 5 แนวทาง และ 5. ด้านวัดและประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เนื่องจากแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศที่มีผลการพัฒนางานวิชาการที่เป็นที่ประจักษ์ มีกระบวนการพัฒนางานวิชาการที่เป็นแบบอย่าง จึงได้แนะนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการครอบคลุมทั้ง 5 องค์ประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนม วิสัยหล้า (2560) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 คือส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีการวางแผนงานด้านวิชาการให้ครอบคลุมการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครู ผู้บริหารมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การนิเทศภายในโดยผู้บริหารและคณะครูอย่างสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกอย่างเพียงพอและมีแผนงานการดำเนินโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลภัตสดา นราพงษ์ (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ พบว่า แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน คือ (1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (2) ด้าน

บุคลากร (3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งทั้ง 5 ด้าน เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนศพล อินทร์จันทร์ (2563) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้แก่ 2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ควรมีการจัดงบประมาณ พัฒนาอาคารสถานที่ จัดอัตรากำลังครู 2.2 ครู/ผู้ดูแลเด็ก จัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้เพียงพอ การจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ชีวิต 2.3 คุณภาพเด็ก ส่งเสริมการดูแลสุขภาพ กล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการคิด การใช้ภาษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวสุนีย์ เรียงชัย (2559) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ พบว่า แนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงเชียงของในด้านหลักสูตร ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียนและด้านการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรยกระดับความรู้โดยจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเฉพาะด้านที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และจัดทำระบบการบริหารจัดการให้มีระบบที่ชัดเจนโดยใช้ระบบคุณภาพวงจรเดมมิ่ง (PDCA) เข้ามาช่วยเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภฤต หัตถ์รัตน (2564) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรรยา คำโล, ชวนคิด มะเสนา และไพฑูริ ลังกา (2565) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมทั้งด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ghumman (2016) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการศึกษาระดับปฐมวัยในป่ากีสถาน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ครู 900 คนที่สอนชั้นเรียนปฐมวัย จาก 9 อำเภอของจังหวัดปทุมธานี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสมรรถนะครูผลการศึกษาพบว่าครูปฐมวัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเล่นปนเรียนในเด็กปฐมวัยและปลูกฝังเด็กในด้านการศึกษาเป็นสำคัญ ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีการใช้สื่อการสอนบูรณาการร่วมในบทเรียนและเปิดโอกาสให้เด็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nurulhuda (2019) ศึกษาเรื่องสมรรถนะของครูปฐมวัยในมาเลเซีย โดยมีกลุ่มเป้าหมาย

คือครูปฐมวัยในมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะที่สำคัญของครูปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ประการดังนี้ 1) ความรู้ความเข้าใจของครูในการศึกษาปฐมวัย 2) คุณภาพในการดูแลเด็กปฐมวัย 3) การพัฒนาตนเองในวิชาชีพ 4) ภาระหนักถึงความสำคัญในอุดมการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูปฐมวัย จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะของครูประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะประสบการณ์และบุคลิกภาพซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพปัจจุบันแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ด้านการนิเทศการศึกษา และอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ตามลำดับ

1.1.1 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กแต่ละช่วงวัย เนื่องจากมีพัฒนาการในแต่ละด้านในช่วงวัยนั้นมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

1.1.2 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรตามที่กรมปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดส่งให้และปรับประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของตนเอง

1.1.3 ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก และมีความหลากหลายในการวัดและประเมินผล

1.2 สภาพที่พึงประสงค์แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยแต่ละด้านจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.2.1 ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล เพื่อจะสามารถนำไปวัดและประเมินผลเด็กเล็กได้ถูกต้องตามช่วงวัย

1.2.2 ส่งเสริมให้ ครู จัดประสบการณ์เรียนรู้ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ให้กับเด็กเล็ก

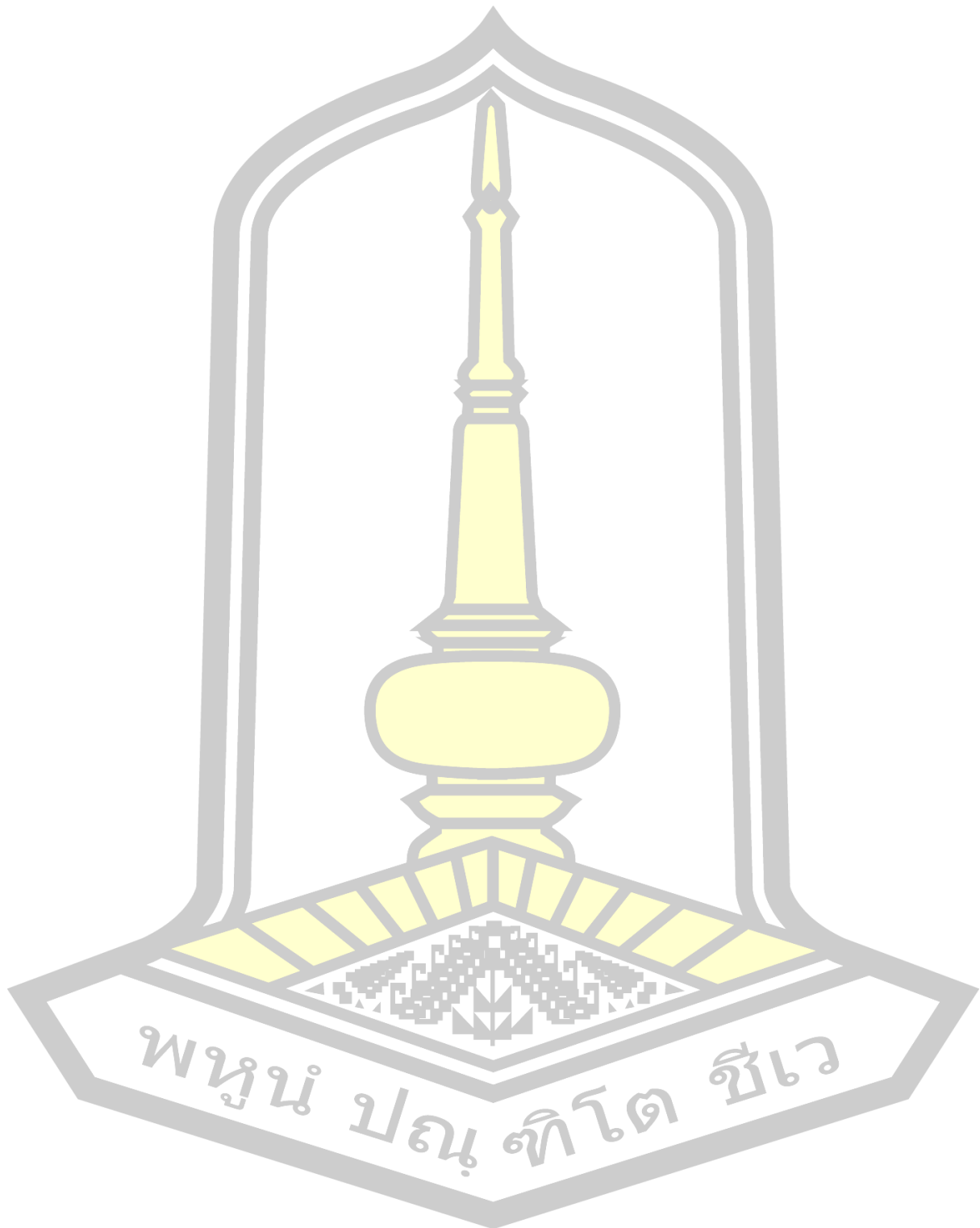
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์การพัฒนารบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2545). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เมธี ทิปส์.
- กระทรวงมหาดไทย. (2547). **คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สำนักประสานงาน และพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). **การปรับกระบวนทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- . (2546 ข). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2546 ค). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2550). **แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: ที.เอส.บี.โปรดักส์.
- . (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- . (2553). **แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- . (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- . (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). **การบริหารวิชาการและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้**. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). **การบริหารและกรณีศึกษาการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: อักษรฉบับจิต.
- เกษมสิงห์ เพ็องฟู และคณะ. (2551). **การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)**. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/450366>.

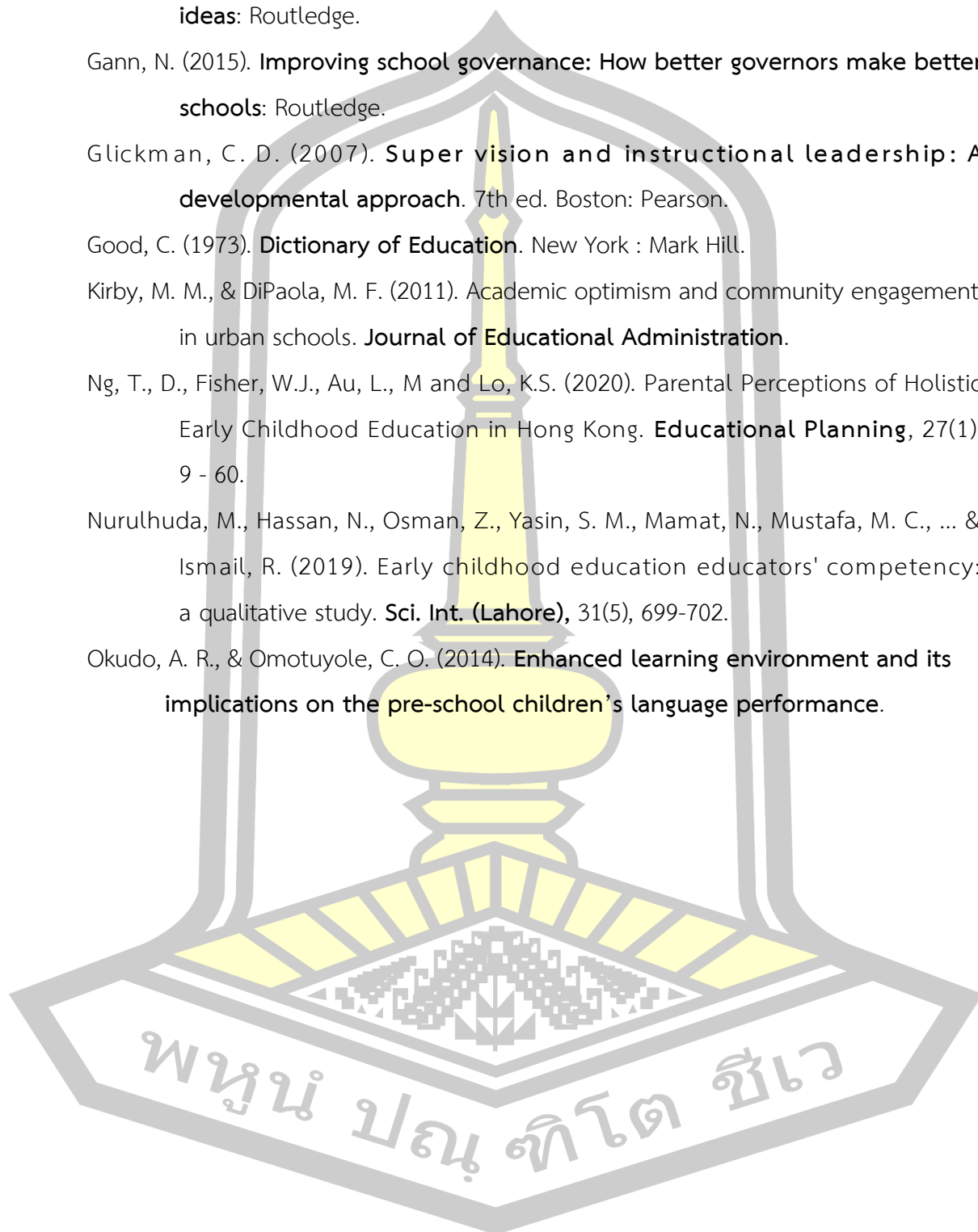
- กรมวิชาการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- . (2544). **แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน)**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- . (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2559**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2561). **คู่มือประเมิน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (Schoolbased Management for Local Development - SBMLD)**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- . (2563). **แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565)**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- ทัสนี วงศ์เย็น. (2557). **การบริหารงานวิชาการ**. เข้าถึงได้จาก <http://mystou.files.wordpress.com>
- ชนกฤต หัตถ์ธีรัตน์ (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**, 6(2), 34– 49.
- ธเนศพล อินทร์จันทร์. (2563). แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2562. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 9(4), 127-136
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์
- . (2556). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.

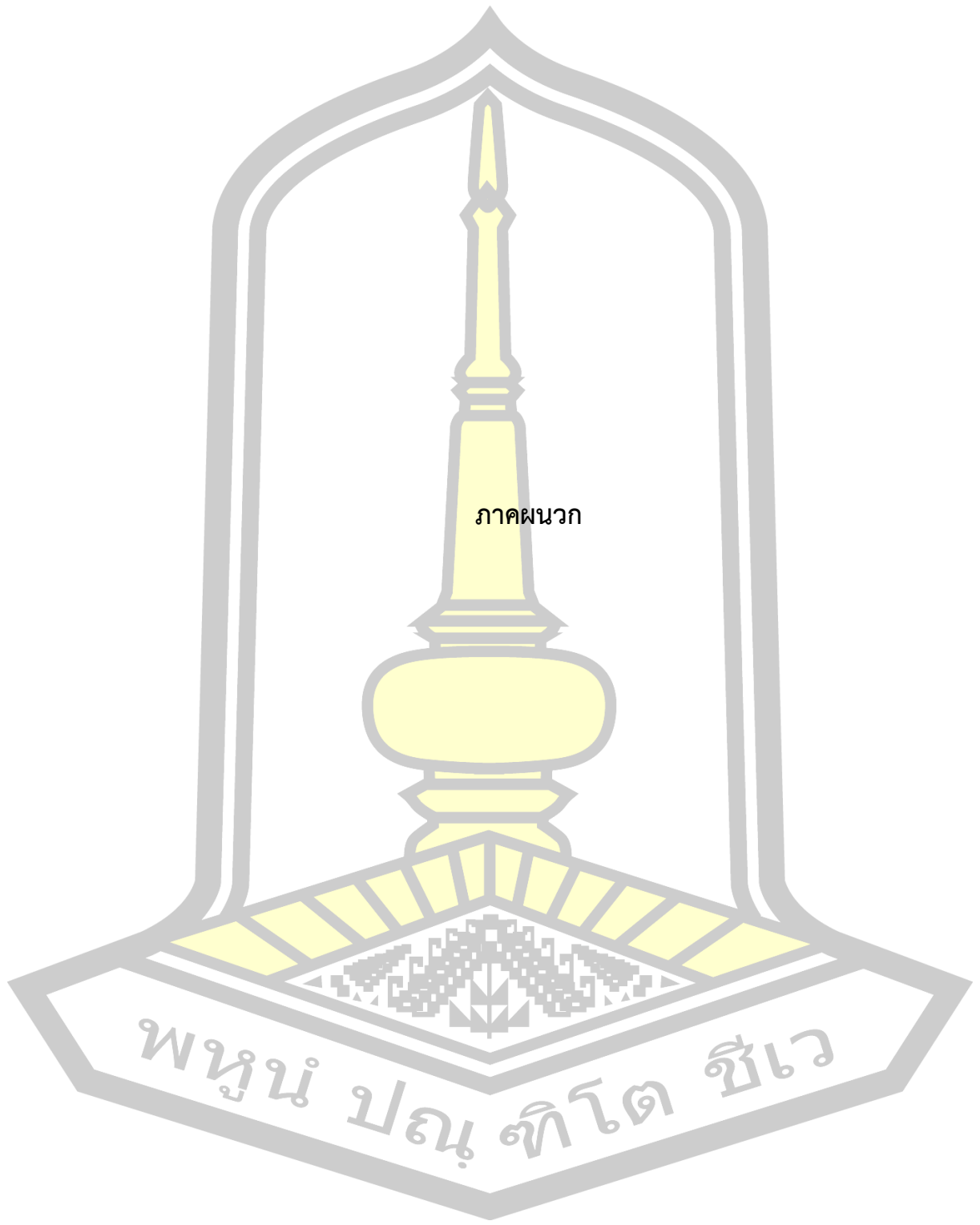
- เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. (2551). **หลักสูตรการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ประเสริฐ เชษฐพันธ์. (2542). **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- ปาริฉัตร โชติจันทร์. (2560). **กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การบริหารงานวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญา แก้วกัญญา และสุภัทร พันธุ์พัฒนากุล. (2545). **การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบ การใช้โรงเรียนหรือพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เปลื้อง ณ นคร. (2560). **แปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร**. Retrieved 6 พฤษภาคม 2563 <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-pleang>
- ปกรณ ปรียากร. (2538). **“ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนา” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการพัฒนาชุมชน หน่วยที่ 1 - 6**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พนัส หันนาคินทร์ (2524). **หลักการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- พนม วิลัยหล้า. (2560). **สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม. (2560). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัญญา สาธ. (2526). **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- รัตนา หลวงกลาง. (2558). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2552). **วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด.
- รุจิรุ้ ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บุคพอยท
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลภัตสดา นราพงษ์ (2562). แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส)**, 25(2), 184-196.
- วัชรา เล่าเรียนดี. (2550). **การนิเทศการสอน สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2541). **แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วีไลร์ตัน บุญสวัสดิ์. (2550). **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2550). **การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สถาพร แสงสุโพธิ์. (2557). **การพัฒนาแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล**. รายงานผลการวิจัย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สมาน อัสวภูมิ. (2553). **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.
- สัญญา อัจจจอหอ. (2559). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแนะแนวนักเรียนสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. **วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์**, 3(3), 23– 40.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: บุคพอยท.
- _____. (2553). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุคพอยท.
- สุจรรยา คำโล, ชวนคิด มะเสนะ และไพวุฒิ ลังกา. (2565). รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 10(3), 1243-1255.
- สุนีย์ เรียนชัย (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเวียงเชียงของ. **วารสารครุศาสตร์วิชาการ**, 1(2), 27– 39.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **21 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2546). **คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สงัด อุทรานันท์ (2531). **รายงานการวิจัยการสังเคราะห์งานวิจัยทางการนิเทศการศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- สนธยา พลศรี. (2547). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **ผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพ**. กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จีกราฟฟิค
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **ชุดฝึกอบรมการวัดและการประมวลผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สุจรรยา คำโล,ชวนคิด มะเสนะ และไพวุฒิ ลังกา. (2565). รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 3(3), 1243– 1255.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2549). **การบริหารการศึกษา : นักบริหารมืออาชีพ**. นนทบุรี: พิณรุฬพันธ์การพิมพ์.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- อินทิรา บุญยาทร. (2542). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2557). **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: เอสดีเพรส.
- อัญชลี โพธิ์ทอง และ สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2552). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการประถม**. กรุงเทพฯ: มหาลัยรามคำแหง.
- Buford, J.T. (2014). Parent's perception of early childhood education, **Dissertation Abstracts International**, 37(3), 5688-A.

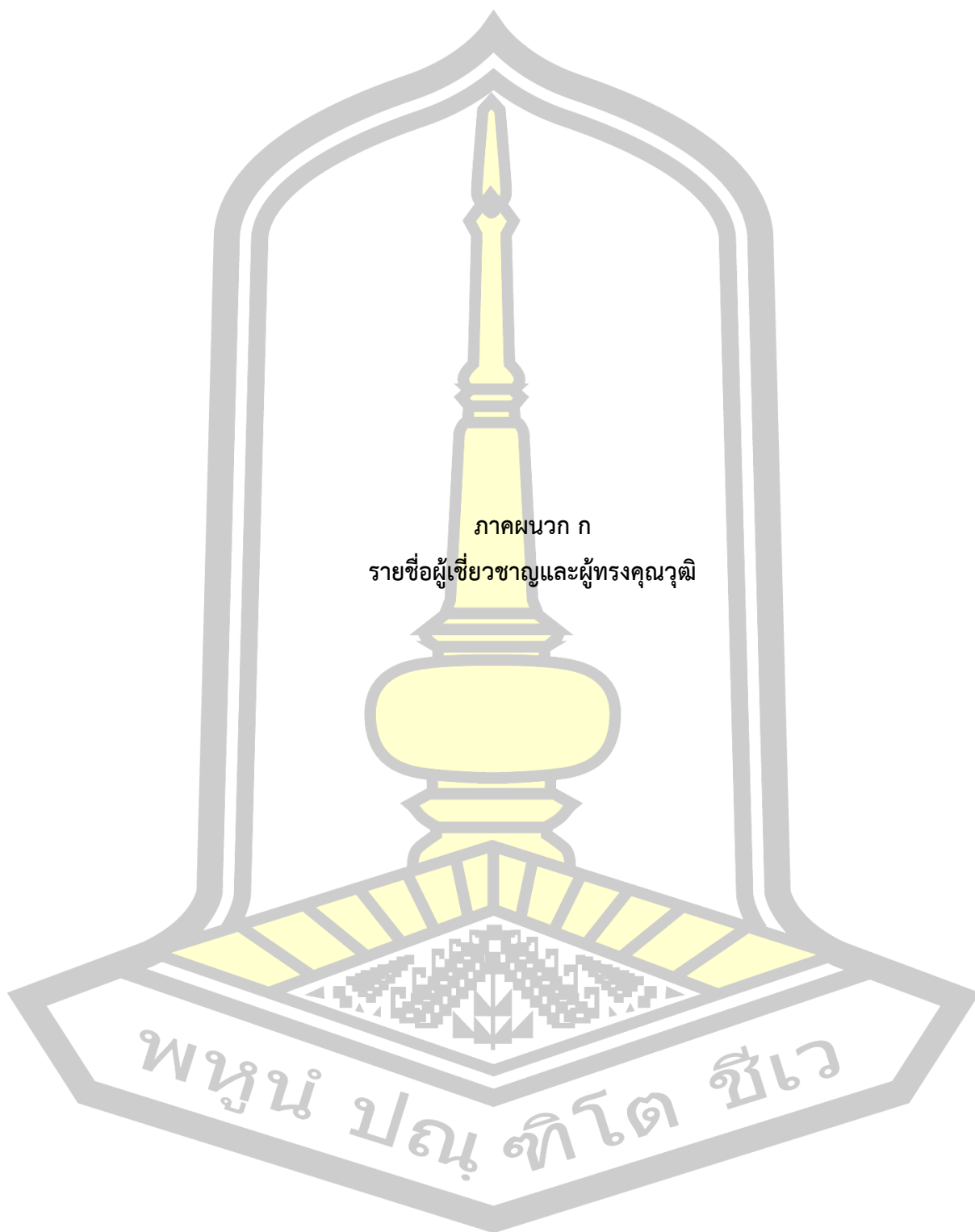
- Cave, J. (1986). **Technology in school: a handbook of practical approaches and ideas**: Routledge.
- Gann, N. (2015). **Improving school governance: How better governors make better schools**: Routledge.
- Glickman, C. D. (2007). **Super vision and instructional leadership: A developmental approach**. 7th ed. Boston: Pearson.
- Good, C. (1973). **Dictionary of Education**. New York : Mark Hill.
- Kirby, M. M., & DiPaola, M. F. (2011). Academic optimism and community engagement in urban schools. **Journal of Educational Administration**.
- Ng, T., D., Fisher, W.J., Au, L., M and Lo, K.S. (2020). Parental Perceptions of Holistic Early Childhood Education in Hong Kong. **Educational Planning**, 27(1), 9 - 60.
- Nurulhuda, M., Hassan, N., Osman, Z., Yasin, S. M., Mamat, N., Mustafa, M. C., ... & Ismail, R. (2019). Early childhood education educators' competency: a qualitative study. **Sci. Int. (Lahore)**, 31(5), 699-702.
- Okudo, A. R., & Omotuyole, C. O. (2014). **Enhanced learning environment and its implications on the pre-school children's language performance**.

ภาคผนวก

พูนํ ปณํ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

พหุมนั ปณุ ทิโต ชีเว

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

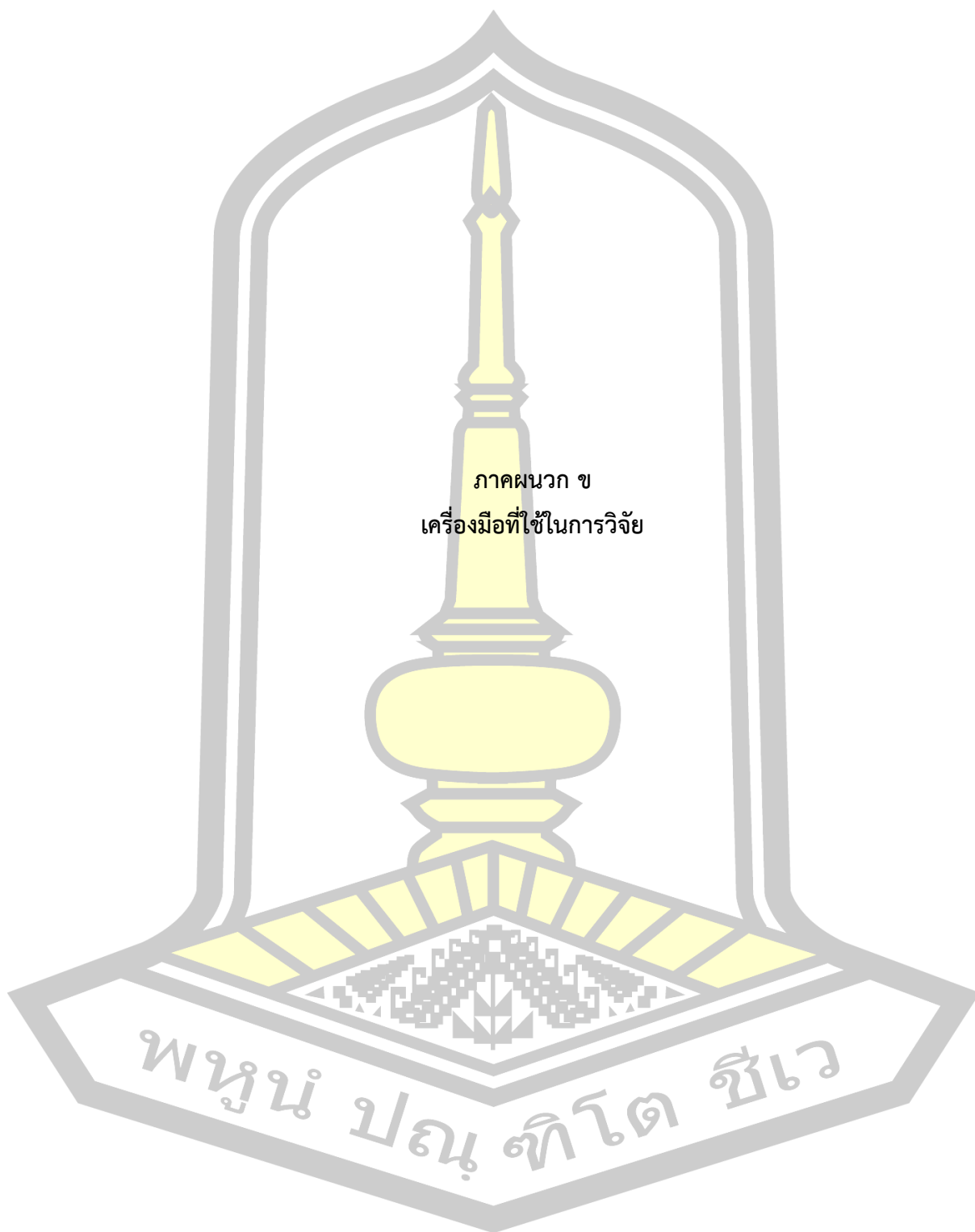
1. นายอำนาจ ธารบุญ วุฒิกการศึกษา ค.ม. (การบริหารจัดการการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขมิ้นพัฒนาวิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. นางนิลุบล ภูมิพัชรไชวงศ์ วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งรองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนจัวบาววิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
3. นางสาวชนิษฐา กำเนิดทอง วุฒิกการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคามเขต 1
4. นางสาวจันทิรา สิงห์ชัย วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสำราญราษฎร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล
5. นางสาวสกุลนุช คำยัง วุฒิกการศึกษา ค.ม. (คณิตศาสตร์ศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านโคกป่ากุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.ธัญญลักษณ์ เวชกามา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนชุมชนบ้านหายโศก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 วุฒิกการศึกษา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. ดร.หวิณ จำปานิน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าหนองหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 วุฒิกการศึกษา พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
3. นายอดิศักดิ์ สละ ตำแหน่ง ท้องถิ่นอำเภอชุมแพ วุฒิกการศึกษา ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. นางสาวสายทอง คำเรืองศรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วุฒิกการศึกษา ศน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง) มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัยศรีล้านช้าง
5. นางสาวดวงพร ชินโคตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วุฒิกการศึกษา ศษ.ม (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

**แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย องค์กรประกอบ 5 ด้าน จำนวน 22 ข้อ ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน 4 ข้อ
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
4. การนิเทศการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
5. การวัดผลและประเมินผล	จำนวน 5 ข้อ

3. ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะในแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 3 ระดับ ดังนี้

+ 1 คะแนน	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0 คะแนน	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 1 คะแนน	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นางสาวตี ศรีจันทร์หา ผู้ทำการวิจัย

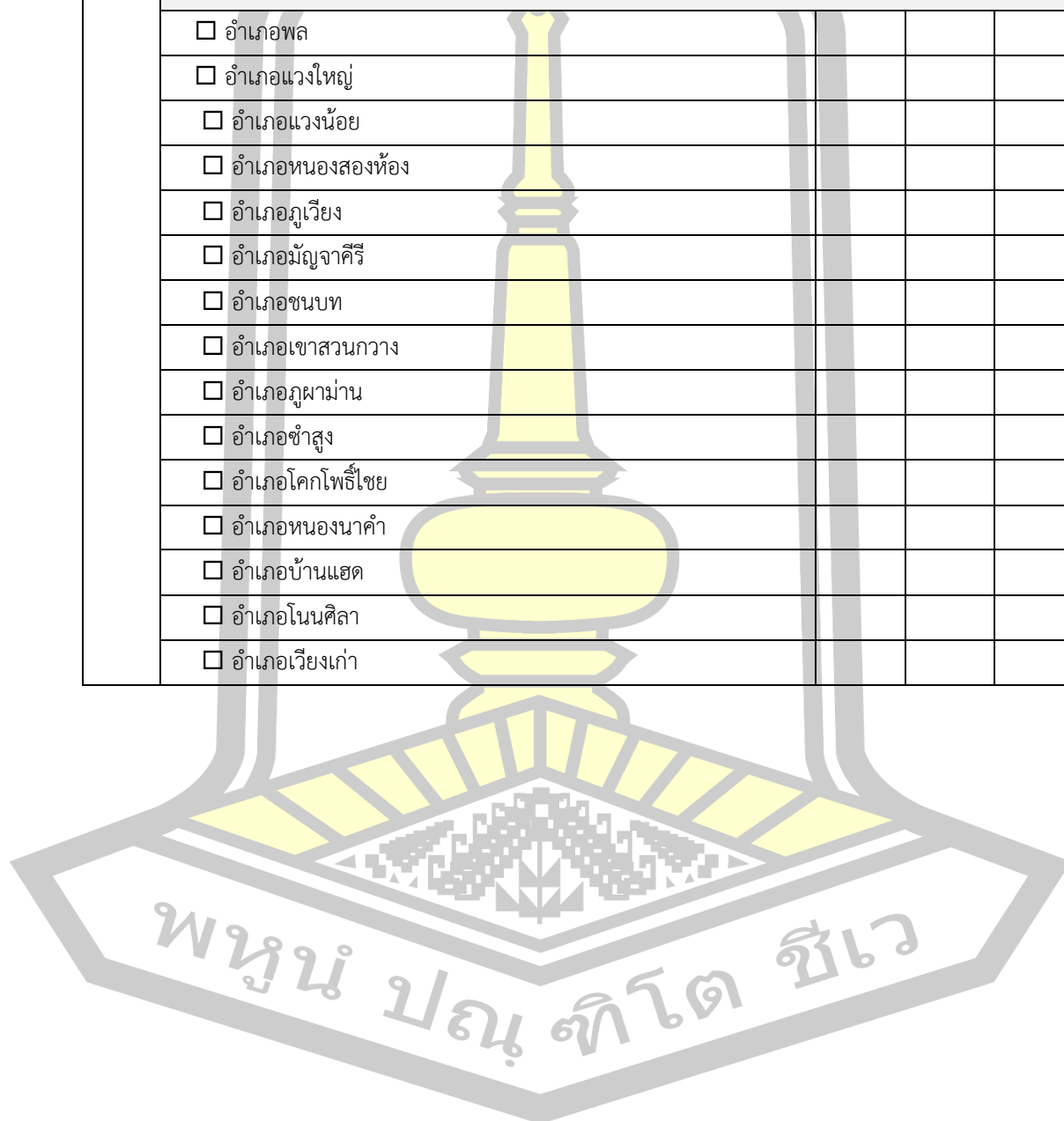
แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาข้อความและทำเครื่องหมาย ลงใน เกี่ยวกับ
 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามว่าเหมาะสมเพียงใด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		(+1) สอดคล้อง	(0) ไม่แน่ใจ	(-1) ไม่สอดคล้อง
1.	สถานภาพ			
	☐ ผู้บริหาร			
	☐ ครู			
	☐ คณะกรรมการบริหารศูนย์			
2.	อำเภอ			
	☐ อำเภอเมืองขอนแก่น			
	☐ อำเภอบ้านฝาง			
	☐ อำเภอพระยืน			
	☐ อำเภอหนองเรือ			
	☐ อำเภอชุมแพ			
	☐ อำเภอสีชมพู			
	☐ อำเภอน้ำพอง			
	☐ อำเภออุบลรัตน์			
	☐ อำเภอกระนวน			
	☐ อำเภอบ้านไผ่			
	☐ อำเภอเปือยน้อย			

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		(+1) สอดคล้อง	(0) ไม่แน่ใจ	(-1) ไม่สอดคล้อง
2.	อำเภอ			
	☐ อำเภอพล			
	☐ อำเภอเวียงใหญ่			
	☐ อำเภอเวียงน้อย			
	☐ อำเภอหนองสองห้อง			
	☐ อำเภอภูเวียง			
	☐ อำเภอมัญจาคีรี			
	☐ อำเภอชนบท			
	☐ อำเภอเขาสวนกวาง			
	☐ อำเภอภูผาม่าน			
	☐ อำเภอซำสูง			
	☐ อำเภอโคกโพธิ์ไชย			
	☐ อำเภอหนองนาคำ			
	☐ อำเภอบ้านแฮด			
	☐ อำเภอโนนศิลา			
	☐ อำเภอเวียงเก่า			

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ โปรดพิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะในแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 3 ระดับดังนี้

- + 1 คะแนน หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
 0 คะแนน หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
 - 1 คะแนน หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะ	รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		(+1) สอดคล้อง	(0) ไม่แน่ใจ	(-1) ไม่สอดคล้อง
1) การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น การร่างหลักสูตรปฐมวัย 2560 ให้สอดคล้องกับ ชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้	ด้านการพัฒนาหลักสูตร			
	1.ท่านมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนานาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	2. ท่านได้ร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย 2560			
	3.ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	4.ท่านได้นำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย			

นิยามศัพท์เฉพาะ	รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง		
		(+1) สอดคล้อง	(0) ไม่แน่ใจ	(-1) ไม่สอดคล้อง
2) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลใน จังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การจัด ประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อ พัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและ หลากหลาย การเน้นเด็กเป็นสำคัญ สนอง ความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและตามสภาพแวดล้อมของ สังคมที่เด็กอยู่อาศัย การจัดให้เด็กได้รับการ พัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกระบวนการ เรียนรู้และผลผลิตซึ่งก็คือพัฒนาการของ เด็ก การจัดการประเมินพัฒนาให้เป็น กระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดประสบการณ์ การให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก	ด้านการจัดประสบการณ์			
	1.ท่านได้จัดประสบการณ์การเล่นและ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่าง ต่อเนื่องและหลากหลาย			
	2. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นเด็ก เป็นสำคัญตามความสนใจและความ แตกต่างระหว่างบุคคล			
	3.ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้น กระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดจาก การเรียนรู้			
	4.ท่านได้ประเมินพัฒนาการการจัดการ เรียนรู้ของเด็ก			
	5.ท่านได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด ประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัย			

พูน ปณ ทิโต ชีเว

นียมศัพท์เฉพาะ	รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง		
		(+1) สอดคล้อง	(0) ไม่แน่ใจ	(-1) ไม่สอดคล้อง
3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด เทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การศึกษานโยบายแผนงานที่มีหลักการ เหตุผล มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาผู้บริหาร ครูและ นักเรียน เกี่ยวกับการบริหารจัดการและ การพัฒนางานวิชาการ การเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการ และนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา			
	1. ท่านได้ศึกษา นโยบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	2. ท่านได้ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางานวิชา การให้กับบริหาร ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	3. ท่านมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องทราบ			
	4. ท่านนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			

นิยามศัพท์เฉพาะ	รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง		
		(+1) สอดคล้อง	(0) ไม่แน่ใจ	(-1) ไม่สอดคล้อง
4) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลใน จังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การศึกษา สภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุง การเรียนการสอน การวางแผนและตัดสินใจ ประเด็นที่จะพัฒนา การดำเนินการตาม แผนที่กำหนด และการตรวจผลการ ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอนที่ให้มี ประสิทธิภาพ	ด้านกานนิเทศการศึกษา			
	1. ท่านได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็น ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการสอน			
	2.ท่านมีการวางแผนและตัดสินใจ ในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	3.ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศ การศึกษา ตามปฏิทินการนิเทศภายในของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	4.ท่านได้ตรวจผลการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก			

นิยามศัพท์เฉพาะ	รายการประเมิน	ระดับความ สอดคล้อง		
		(+1) สอดคล้อง	(0) ไม่แน่ใจ	(-1) ไม่สอดคล้อง
5) การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลใน จังหวัดขอนแก่น ที่เกี่ยวกับ การกำหนด ระเบียบการวัดและประเมินผลของ สถานศึกษาตามหลักสูตร การจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การประเมินผลการเรียนรู้ช่วงชั้น การพัฒนาเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผล การจัดระบบสารสนเทศผลการ เรียนเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งผลการประเมินจะ เป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียน ของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและ เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ	ด้านการวัดผลและประเมินผล			
	1.ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมิน ผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	2.การจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและ ประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	3. ท่านได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ ตามช่วงชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	4.ท่านได้ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการ วัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			
	5. ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศ ในการวัด และประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก			

ลงชื่อ

()

ผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น
2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน
 ตอนที่ 2 ระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน จำนวน 22 ข้อ ได้แก่

1.การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน 4 ข้อ
2.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	จำนวน 5 ข้อ
3.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
4.การนิเทศการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ
5.การวัดผลและประเมินผล	จำนวน 5 ข้อ

เมื่อท่านได้รับแบบสอบถามนี้แล้ว คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบทางลบต่อตัวท่านหรือสถานศึกษาแต่ประการใด และผลการวิจัยนี้นำไปใช้เฉพาะในการวิจัยเท่านั้น ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นางสุวดี ศรีจันทร์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นางสุวดี ศรีจันทร์ ผู้ทำการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน

1. สถานภาพ

ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. อำเภอ

☐ อำเภอเมืองขอนแก่น	☐ อำเภอหนองสองห้อง
☐ อำเภอบ้านฝาง	☐ อำเภอภูเวียง
☐ อำเภอพระยืน	☐ อำเภอมีชัยบุรี
☐ อำเภอหนองเรือ	☐ อำเภอชนบท
☐ อำเภอชุมแพ	☐ อำเภอเขาสวนกวาง
☐ อำเภอสีชมพู	☐ อำเภอภูผาม่าน
☐ อำเภอน้ำพอง	☐ อำเภอซำสูง
☐ อำเภออุบลรัตน์	☐ อำเภอโคกโพธิ์ไชย
☐ อำเภอกระนวน	☐ อำเภอหนองนาคำ
☐ อำเภอบ้านไผ่	☐ อำเภอบ้านแฮด
☐ อำเภอเปือยน้อย	☐ อำเภอโนนศิลา
☐ อำเภอพล	☐ อำเภอเวียงเก่า
☐ อำเภอแวงใหญ่	
☐ อำเภอแวงน้อย	

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล ชีวา

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาการ บริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น	การบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก									
	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ด้านการวัดผลและประเมินผล										
18. ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมิน ผลของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										
19. การจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										
20. ท่านได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามช่วงชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										
21. ท่านได้ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										
22. ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศ ในการวัดและ ประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสุวดี ศรีจันทร์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรนุ ทิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์

แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
ตำแหน่ง.....
การศึกษาสูงสุด (ตัวอย่าง ศษ.ด. การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น)
.....
ประสบการณ์ในการทำงาน..... ปี
สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

คำถามที่ 1 ท่านมีแนวทาง/วิธีดำเนินการ การพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย 2560 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างไร

.....
.....
.....
.....

คำถามที่ 2 ท่านมีแนวทาง/วิธีดำเนินการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างไร

.....
.....
.....

คำถามที่ 3 ท่านมีแนวทาง/วิธีดำเนินการ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างไร

.....
.....
.....

คำถามที่ 4 ท่านมีแนวทาง/วิธีดำเนินการ การนิเทศการศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามที่ 5 ท่านมีแนวทาง/วิธีดำเนินการ การวัดผลและประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างไร

.....

.....

.....

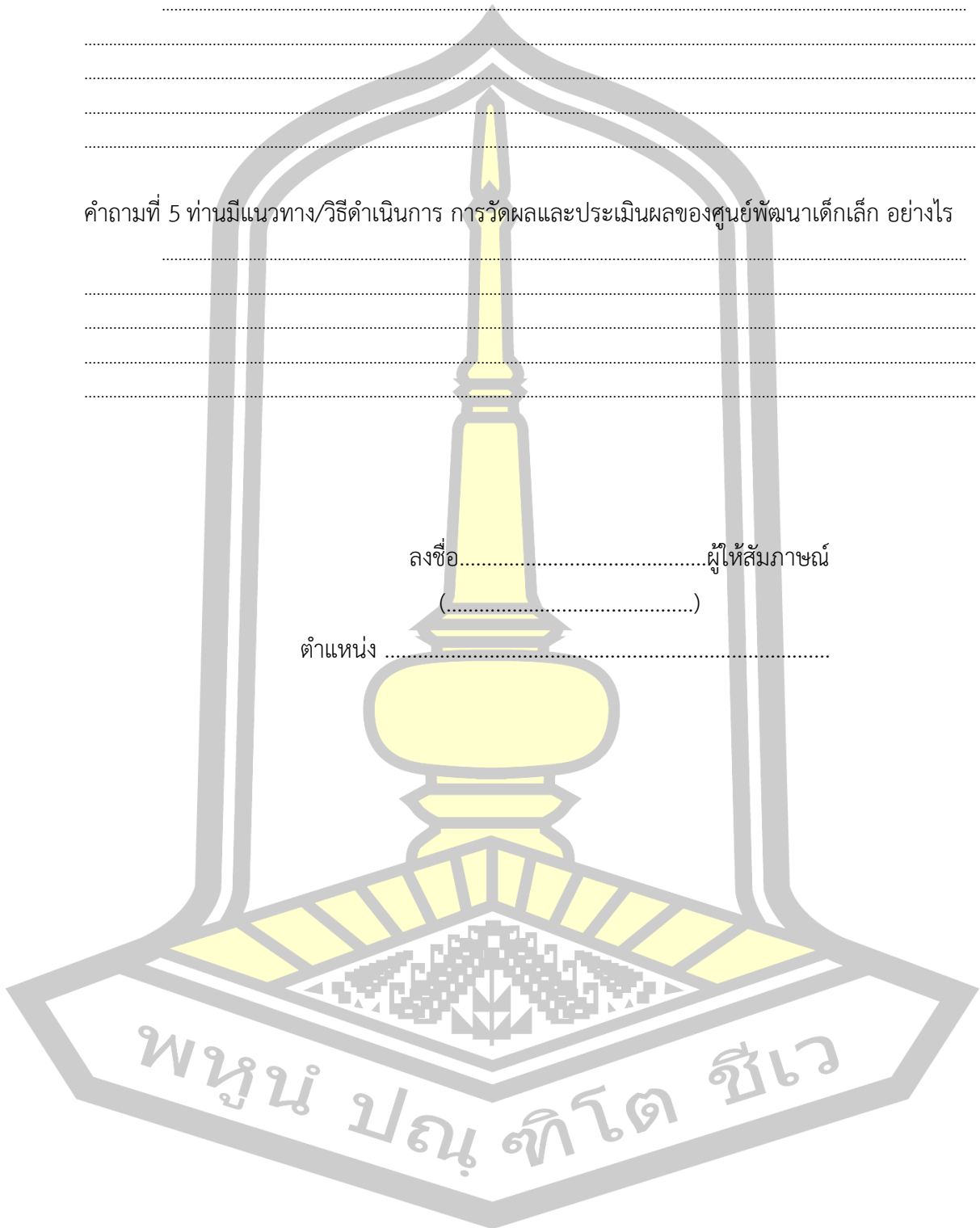
.....

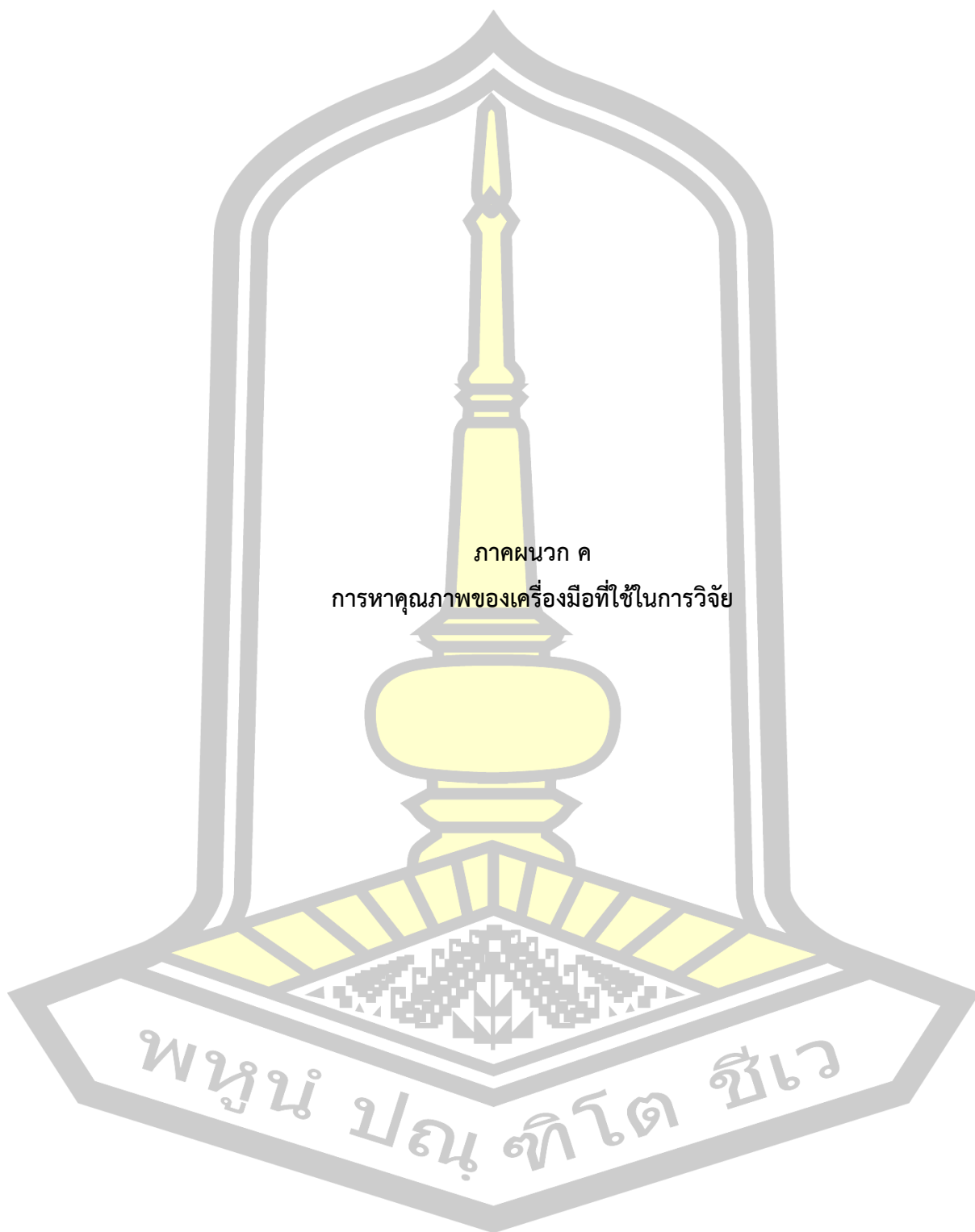
.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์

(.....)

ตำแหน่ง

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

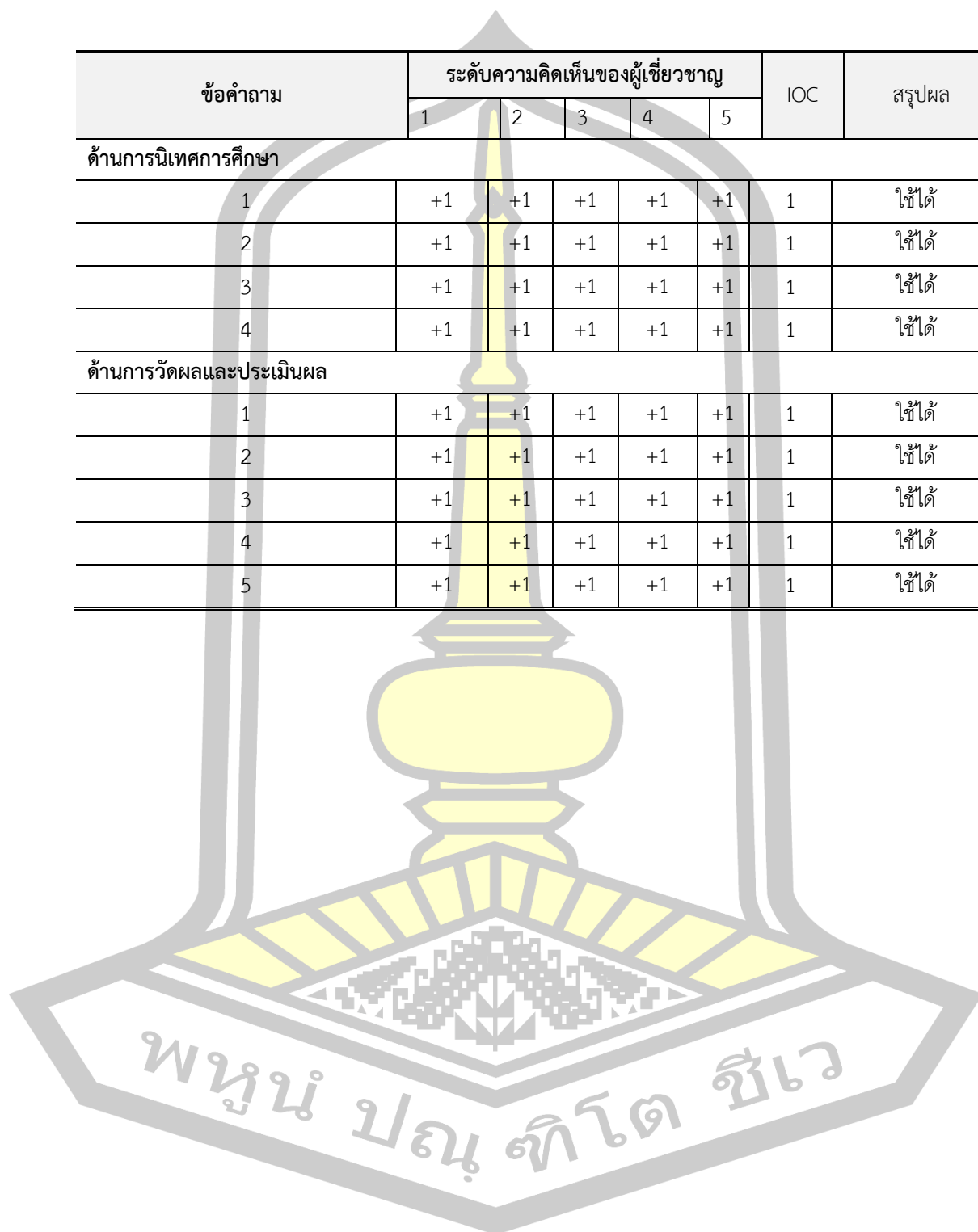
ตารางที่ ค. 1. วิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามแนวทางการบริหารงาน
วิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น

ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
ด้านการพัฒนาหลักสูตร							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการจัดประสบการณ์จัดการเรียนรู้							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	0	+1	+1	+1	+1	0.8	ใช้ได้
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง ค (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5		
ด้านการนิเทศการศึกษา							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
ด้านการวัดผลและประเมินผล							
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตารางที่ ค. 2 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ตอนที่ 2
แนวทางการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น
โดยกลุ่มตัวอย่าง 30 คน

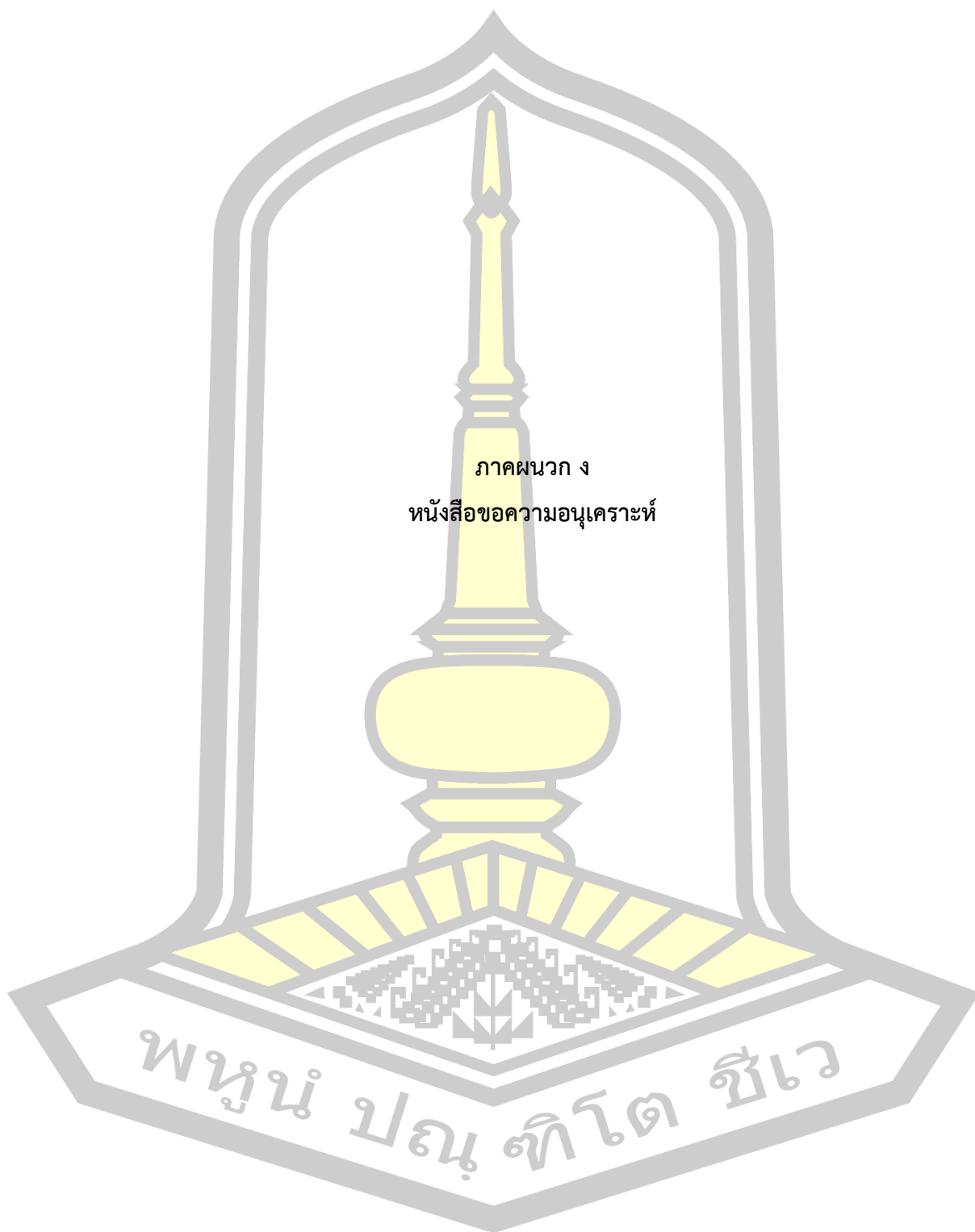
ข้อความ	สภาพปัจจุบัน Corrected Item- TotalCorrelation	สภาพพึงประสงค์ Corrected Item-Total Correlation
ด้านการพัฒนาหลักสูตร		
1.ท่านมีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนานาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.502	0.830
2. ท่านได้ร่างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย 2560	0.606	0.828
3.ท่านมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.438	0.974
4.ท่านได้นำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย	0.590	0.835
ด้านการจัดประสบการณ์จัดการเรียนรู้		
5.ท่านได้จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กเป็นองค์รวมอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย	0.522	0.879
6. ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญตามความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคล	0.576	0.982
7.ท่านได้จัดประสบการณ์การโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ และผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้	0.612	0.974
8.ท่านได้ประเมินพัฒนาการการจัดการเรียนรู้ของเด็ก	0.748	0.828
9.ท่านได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัย	0.600	0.727
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
10. ท่านได้ศึกษา นโนบาย หลักการเหตุผล จุดมุ่งหมาย ในการวิจัยคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.546	0.828
11. ท่านได้ ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนางานวิชา การให้กับบริหาร ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.649	0.727

ตารางที่ ค. 2 (ต่อ)

ข้อความ	สภาพปัจจุบัน Corrected Item- Total Correlation	สภาพที่พึงประสงค์ Corrected Item- Total Correlation
12 ท่านมีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ	0.705	0.828
13 ท่านนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.635	0.974
ด้านการนิเทศการศึกษา		
14 ท่านได้ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการสอน	0.433	0.791
15 ท่านมีการวางแผนและตัดสินใจ ในการนิเทศการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.677	0.595
16 ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศการศึกษา ตามปฏิทินการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.560	0.764
17 ท่านได้ตรวจผลการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.542	0.974
ด้านการวัดผลและประเมินผล		
18 ท่านได้กำหนดระเบียบวัดผลและประเมิน ผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.745	0.828
19 การจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.522	0.946
20 ท่านได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ตามช่วงชั้น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.422	0.784
22 ท่านได้ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.592	0.974
22 ท่านได้จัดทำระบบสารสนเทศ ในการวัดและประเมินผล ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	0.642	0.828

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์	
Cronbach's Alpha	N of Items	Cronbach's Alpha	N of Items
.86	22	.98	22

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ 11632

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นางสาวชนิษฐา กำเนิดทอง

ด้วย นางสาวดี ศรีจันทร์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสืออ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1632

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน นางสาวนิษฐา กำเนิดทอง

ด้วย นางสาวดี ศรีจันทร์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ ว1632

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ**เรียน** นางสาวจันทิรา สิงห์ชัย

ด้วย นางสาวดี ศรีจันทร์หา นิลิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิลิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ ฮว 0605.5(2)/ ๖1632

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวดี ศรีจันทร์หา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผศ.ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ว.1636

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

27 พฤษภาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์**เรียน** ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

ด้วย นางสาวตี ศรีจันทร์หา นิลิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุจรรย์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวตี ศรีจันทร์หา เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อผลิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุลีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-9852

ที่ ฮว 0605.5(2)/ 2436

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม

ด้วย นางสุวดี ศรีจันทร์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

ในกรณี นี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรของท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด เพื่อนิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ อว 0605.5(2)/ 2436

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลคอนสาร

ด้วย นางสาวตี ศรีจันทร์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุจันต์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

ในการนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรของท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุลีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ที่ ยว 0605.5(2)/ 22436

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

2 กันยายน 2567

เรื่อง ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลโนนหัน

ด้วย นางสาวดี ศรีจันทร์หา นิสิตรระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

ในการนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรของท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์บุคลากรในสังกัด เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรืออย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์กิต্ত์ กุสุฮ่วน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ศูนย์ ปณู ทิโต ข

ที่ ฮา 0605.5(2)/ 22315

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 สิงหาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ธัญญลักษณ์ เวชกามา

ด้วย นางสาวดี ศรีจันทร์หา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อมีลิสต์จะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ กุลีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ม.นุ. ๓๒

ที่ อว 0605.5(2)/ 2315

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

21 สิงหาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ**เรียน** ดร.หวิณ จำปานิน

ด้วย นางสาวดี ศรีจันทรา นิสิตระดับระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดขอนแก่น" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร กศ.ม. การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

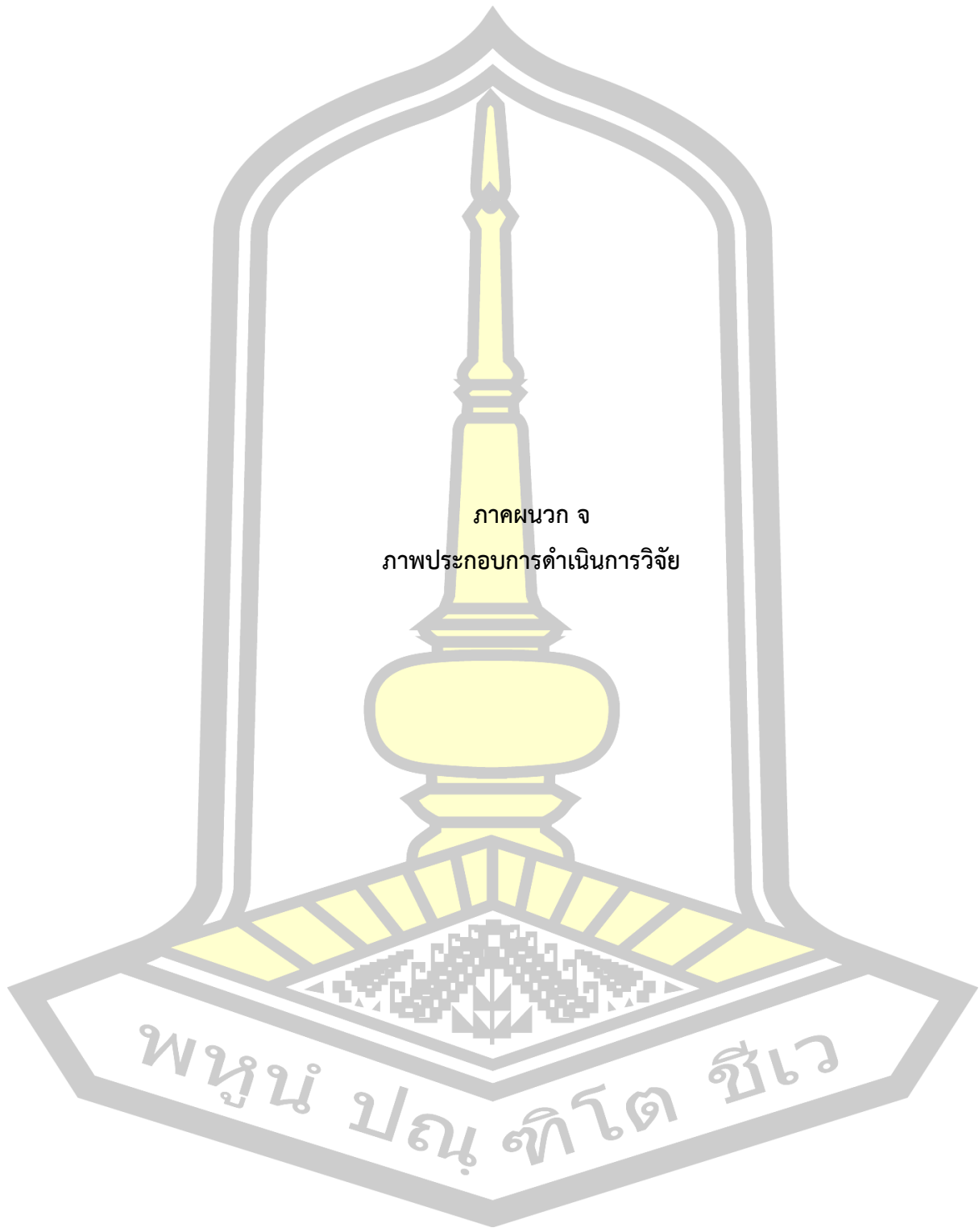
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างที่ดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ กุศลอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-3147

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบการดำเนินการวิจัย

พหุบัณฑิตยศาสตร์ ชัยเว

ภาพประกอบที่ 3 นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เทศบาลตำบลคอนสาร อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

เทศบาลตำบลโนนหัน ตำบลโนนหัน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

เทศบาลตำบลโพธิ์ศรี อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ภาพประกอบที่ 4 สัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสุวดี ศรีจันทร์
วันเกิด	วันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 214 หมู่ 2 บ้านจอมศรี ตำบลหนองเขียด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น 40290
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เทศบาลตำบลหนองไผ่ ตำบลหนองไผ่ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น 40130
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2548 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พ.ศ. 2567 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทัโต ชีเว